PREFACE

The **'FOCUS'** *is published by the Kerala Legislature Secretariat for the use of the members of the Kerala Legislative Assembly. It is a digest containing articles and excerpts from books on subjects of current intellectual, political, social and cultural interest, news, reports of the commissions and committees and reviews of books. The views expressed therein are those of the authors and do not necessarily reflect the views of the Kerala Legislature Secretariat.*

Materials reproduced from other sources may not be republished in any form. Inquiries regarding permission for publication may be addressed directly to the sources cited.

`

V.K. BABU PRAKASH,
SECRETARY,
KERALA LEGISLATIVE ASSEMBLY.

CONTENTS

VOL. XLVII **November 2017** **No. 11**

	ARTICLES	*page*
ഡോ.എം.വി.തോമസ്	വേണം നമുക്കൊരു ഭാഷാനയം [സമകാലിക ജനപഥം, 2017 നവംബർ]	1-8
കെ.സി.ജോൺസൺ	വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ : നടപടിക്രമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും [യോജന, 2017 നവംബർ]	9-26
Susan Mariamma Cheriyan	Waste Disposal and Sustainable Energy Generation [Southern Economist, 1 November, 2017]	27-38
O.B. Roopesh	When 'Anybody Can Be Brahmin' Appointment of Dalit Priests to Kerala Temples [Economic & Political Weekly, 18 November 2017]	39-46
Banjot Kaur	Brahmaputra's dredging vacillations [Down to Earth, 30 November 2017]	47-52
	BOOK REVIEW	
H.S. Mangat	Geopolitical Problem of Water War [Book review on "Indus Divided : India, Pakistan and the the River Basin Dispute" by Daniel Haines [Economic & Political Weekly, 18 November 2017]	53-65
	LEGISLATIVE BUSINESS	
	Resume of Business - 6th Session of the 16th West Bengal Legislative Assembly	66-68

FOCUS

വേണം നമുക്കൊരു ഭാഷാനയം

ഡോ. എം.വി. തോമസ്

ഭരണഭാഷ, കോടതി ഭാഷ, പഠന ഭാഷ എന്നിങ്ങനെ വിവിധ തലങ്ങളിൽ മലയാളത്തിന്റെ വിനിയോഗവും വ്യാപനവും എങ്ങനെ ആയിരിക്കണം എന്ന് വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന ഒരു പൊതുഭാഷാ നയം രൂപീകരിച്ച് അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയമ നിർമാണം നടത്തുകയും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്താൽ മാത്രമേ ഏതൊരു സർക്കാരിനും ഭാഷാ മേഖലയിൽ ഫലപ്രദമായി പ്രവർത്തിക്കുവാൻ കഴിയുകയുള്ളൂ. അതിനാൽ ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന, സംസ്ഥാന പുനഃസംഘടനാ കമ്മീഷന്റെ റിപ്പോർട്ട്, സംസ്ഥാനത്ത് നിലവിലുള്ള ഭാഷാ സംബന്ധമായ നിയമങ്ങൾ, ഭരണമുന്നണിയുടെ പ്രകടന പത്രിക, വിവിധ രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളുടെയും ഐക്യമലയാള പ്രസ്ഥാനം തുടങ്ങിയ ജനകീയ സംരംഭങ്ങളുടെയും മാതൃഭാഷാ സ്നേഹികളായ മഹത്തുക്കളുടെയും അഭിപ്രായങ്ങൾ എന്നിവകൂടി പരിഗണിച്ച് കേരളത്തിന്റെ ഭാഷാനയത്തിന് എത്രയും വേഗം രൂപം നൽകേണ്ടതുണ്ട്.

ഭരണഭാഷ

1991 ലെ സെൻസസ് പ്രകാരം കേരളത്തിലെ 95.56% ആളുകൾ സംസാരിക്കുന്നത് മലയാളമാണ്. ആ നിലയ്ക്ക് മലയാളം സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭരണഭാഷ ആയേ മതിയാവൂ. ദേശീയ ഭാഷയായ ഹിന്ദിക്കും ഇംഗ്ലീഷിനും സംസ്ഥാനത്ത് അനുബന്ധ ഔദ്യോഗികഭാഷാപദവി നൽകാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ നിയമം അനുശാസിക്കുന്ന നിശ്ചിതകാര്യങ്ങൾക്കല്ലാതെ മറ്റൊന്നിനും ആ ഭാഷകൾ ഔദ്യോഗിക തലത്തിൽ ഉപയോഗിക്കുവാൻ പാടില്ല. മലയാളം ഉപയോഗിക്കേണ്ട സ്ഥാനത്ത് മറ്റേതെങ്കിലും ഭാഷ ഉപയോഗിക്കുന്നത് നിയമം മുഖേന ശിക്ഷാർഹമാക്കണം. നമ്മുടെ ഭരണസംവിധാനത്തിൽ ഹിന്ദി, ഇംഗ്ലീഷ്, ഇതരഭാഷകൾ എന്നിവ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് നിർദിഷ്ട ഭാഷാ ഡയറക്ടറേറ്റ് മുഖേന പ്രത്യേക സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തണം.

പി.എസ്.സി. പരീക്ഷകളും മറ്റും

സംസ്ഥാനത്ത് പി.എസ്.സി. ഉൾപ്പെടെ ഏതൊരു സർക്കാർ സ്ഥാപനവും സ്വകാര്യ സ്ഥാപനവും നിയമനത്തിനായി നടത്തുന്ന പരീക്ഷകൾക്കുള്ള ചോദ്യപേപ്പറുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നത് മലയാളത്തിൽ ആയിരിക്കേണ്ടതാണ്. ആവശ്യാനുസരണം അവയ്ക്കൊപ്പം മറ്റു ഭാഷകൾ ചേർക്കാവുന്നതാണ്. ചോദ്യങ്ങൾക്കുള്ള ഉത്തരങ്ങൾ മലയാളം, ഇംഗ്ലീഷ്, ഹിന്ദി, സംസ്ഥാനത്തെ അംഗീകൃത ന്യൂനപക്ഷ ഭാഷകൾ എന്നിവയിലൊന്നിൽ എഴുതുന്നതിന് അനുവദിക്കാം. മലയാളത്തിൽ ഉത്തരമെഴുതുന്നവർക്ക് അഞ്ച് ശതമാനം മാർക്ക് പ്രോത്സാഹനത്തിനായി നൽകുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കും. എൻട്രൻസ് പരീക്ഷ തുടങ്ങിയ മറ്റ് മത്സര പരീക്ഷകളും ഇതേ രീതിയിൽത്തന്നെ നടത്തണം. സർവകലാശാലകളും മറ്റ് വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളും നടത്തുന്ന ഭാഷേതര പരീക്ഷകളിലും ഇതേനയം അനുവർത്തിക്കാവുന്നതാണ്.

പഠനം മലയാളമാധ്യമത്തിൽ

സംസ്ഥാനം രൂപവത്കരിക്കപ്പെട്ട 1956 നവംബർ ഒന്നുവരെ ബ്രിട്ടീഷ് അധിനിവേശ സർക്കാരിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസനയ പ്രകാരം ഇന്ത്യയിൽ മറ്റെല്ലായിടത്തുമെന്നതുപോലെ കേരളത്തിലും അഞ്ചാം ക്ലാസ് വരെയുള്ള ലോവർ പ്രൈമറി തലത്തിൽ അധ്യയന മാധ്യമം പൂർണമായും പ്രാദേശിക ഭാഷ ആയിരുന്നു. ആറാം ക്ലാസ്സിൽ ഇംഗ്ലീഷും ഏഴാം ക്ലാസ്സിൽ ഹിന്ദിയും പഠിപ്പിച്ചു തുടങ്ങിയിരുന്നു. ഈ ലേഖകൻ പ്രസ്തുത പദ്ധതിയനുസരിച്ച് അപ്പർ പ്രൈമറി സ്കൂളിലെ എട്ടാം ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന കാലത്താണ് കേരള സംസ്ഥാനം രൂപവത്കൃതമായത്. അതിനു മുമ്പ് ഒരു തലത്തിലും ഇംഗ്ലീഷ് മീഡിയത്തിന് പ്രാമുഖ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ കേരള സംസ്ഥാനം രൂപം കൊണ്ട ശേഷം ആദ്യം എയ്ഡഡ് തലത്തിലും പിന്നീട് സ്വാശ്രയതലത്തിലും ഏറ്റവും ഒടുവിൽ സർക്കാർ തലത്തിലും ഇംഗ്ലീഷ് മീഡിയത്തിലുള്ള വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് പ്രചുരപ്രചാരം ലഭിച്ചു. ഇപ്പോൾ സ്വാശ്രയ മേഖലയിലും കേന്ദ്രീയ വിദ്യാലയങ്ങളിലും മലയാളം

പഠിപ്പിക്കുന്നത് കഴിയുന്നത്ര ഒഴിവാക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ താഴെപ്പറയുന്നവിധം പഠനമാധ്യമം സംബന്ധിച്ച നയം രൂപപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

1) പ്ലേ സ്കൂൾ, നേഴ്സറി സ്കൂൾ (എൽ.കെ.ജി., യു.കെ.ജി.) ലോവർ പ്രൈമറി സ്കൂൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഏത് സിലബസ് പ്രകാരമുള്ള കോഴ്സായാലും മലയാള മാധ്യമത്തിൽ മാത്രമേ പഠിപ്പിക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. അഞ്ചാം ക്ലാസ് (യു.പി. സ്കൂളിന്റെ തുടക്കം) മുതൽ 12-ാം ക്ളാസ്സ് വരെ പഠിപ്പിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളിൽ മലയാള മാധ്യമത്തിലുള്ള കോഴ്സുകൾക്ക് സമാന്തരമായല്ലാതെ ഇംഗ്ലീഷ് മീഡിയം കോഴ്സുകൾ യാതൊരു സ്ഥാപനത്തിലും നടത്താൻ പാടില്ല എന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്യണം. ന്യൂനപക്ഷ ഭാഷക്കാർക്കു വേണ്ടിയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഈ വ്യവസ്ഥ നടപ്പാക്കേണ്ടതില്ല. ഇംഗ്ലീഷ് മാധ്യമത്തിൽ നടത്തുന്ന കോഴ്സുകൾ കേന്ദ്രീയ സിലബസ്സുകൾ പ്രകാരമാണെങ്കിൽ മലയാള മാധ്യമത്തിൽ സമാന്തരമായി നടത്തുന്ന കോഴ്സുകൾ കേരള സിലബസ്സ് പ്രകാരമോ കേന്ദ്രീയ സിലബസ്സ് പ്രകാരമോ നടത്താവുന്നതാണ്. ഒന്നു മുതൽ 12 വരെയുള്ള സ്റ്റാൻഡേർഡുകളിൽ ഏത് സിലബസ്സ് പ്രകാരമായാലും ഏത് മാധ്യമത്തിലായാലും വിദ്യാർഥികൾ ഒരു വിഷയമെന്ന നിലയിൽ മലയാളം പഠിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിലേക്ക് കേരള സർക്കാർ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന മലയാള പാഠപുസ്തകങ്ങൾ മാത്രമേ ഉപയോഗിക്കാൻ പാടുള്ളൂ എന്ന് തീരുമാനിക്കുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കും.

ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസവും മലയാള ഭാഷാപഠനവും

ഗ്രാജ്വേറ്റ്, പോസ്റ്റ് ഗ്രാജ്വേറ്റ് ബിരുദങ്ങൾ, അണ്ടർ ഗ്രാജ്വേറ്റ്, പോസ്റ്റ് ഗ്രാജ്വേറ്റ് തലങ്ങളിലുള്ള ഡിപ്ലോമകൾ, പ്രൊഫഷണൽ കോഴ്സുകൾ മലയാളത്തിലോ ഇംഗ്ലീഷിലോ പഠിക്കുന്നതിനും പരീക്ഷ എഴുതുന്നതിനുമുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഉണ്ടായിരിക്കണം. പഠിപ്പിക്കുന്നത് ഇംഗ്ലീഷിലോ മലയാളത്തിലോ ഇവ രണ്ടും കലർന്ന രീതിയിലോ ആകാവുന്നതാണ്.

ഡിഗ്രിക്ലാസ്സുകളിൽ ഒന്നാം ഭാഷയായോ രണ്ടാം ഭാഷയായോ മുഖ്യവിഷയമായോ ഉപവിഷയമായോ മലയാളം പഠിക്കേണ്ടാത്ത വിദ്യാർത്ഥികൾ ഉപവിഷയത്തിന്റെ ഭാഗമായി ആഴ്ചയിൽ രണ്ടുമണിക്കൂർ സമയം, അതതു വിഷയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രായോഗിക മലയാളം പഠിക്കണം. കഴിയുന്നത്ര അതതു വിഭാഗത്തിൽ ഉള്ള പന്ത്രണ്ടാം സ്റ്റാൻഡേർഡുവരെയെങ്കിലും മലയാളം പഠിക്കുകയോ പ്രായോഗിക മലയാളത്തിൽ പ്രത്യേക പരിശീലനം നേടുകയോ ചെയ്ത അധ്യാപകരെ നിയോഗിക്കാം. പോസ്റ്റ് ഗ്രാജ്വേഷൻ, എൻജിനീയറിംഗ്, മെഡിസിൻ, ബി.എഡ്, വിവിധ തലങ്ങളിലുള്ള അണ്ടർ ഗ്രാജ്വേറ്റ്, പോസ്റ്റ് ഗ്രാജ്വേറ്റ് ഡിപ്ലോമകൾ എന്നിവയിൽ സിലബസ്സിന്റെ ഭാഗമായി മലയാളം പഠിക്കേണ്ടതില്ലെങ്കിൽ അതതു വിഷയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രയോഗിക മലയാളം ആഴ്ചയിൽ ഒരു മണിക്കൂറെങ്കിലും പഠിപ്പിക്കണം.

ഗവേഷണ പ്രബന്ധങ്ങൾ ഏതുതലത്തിലായാലും മലയാളത്തിൽ തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിക്കുന്നതിന് സർവകലാശാലകൾ ഗവേഷകർക്ക് അനുമതി നൽകണം. ഇതിലേക്കുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിന് മലയാള സർവകലാശാല മുൻകൈ എടുക്കുകയും കേരളത്തിലെ മറ്റ് സർവകലാശാലകളെ ഇക്കാര്യത്തിൽ സജ്ജമാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ സഹായ സഹകരണങ്ങളും മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങളും നല്കുകയും വേണം.

കോടതിഭാഷ

സംസ്ഥാന രൂപവത്കരണം വരെ കേരളത്തിലെ തിരുവിതാംകൂർ, പഴയ കൊച്ചി രാജ്യങ്ങളിൽ കീഴ്ക്കോടതി തലത്തിൽ ഏതാണ്ട് പൂർണമായും ഹൈക്കോടതി തലത്തിൽ ഭാഗികമായും മലയാളഭാഷയാണ് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. ഹൈക്കോടതിയുടെ വിധി ഇംഗ്ലീഷിലാണെങ്കിൽ അതിന്റെ മലയാളത്തിലുള്ള വിവർത്തനം കക്ഷികൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഏതെങ്കിലും കീഴ്ക്കോടതി വിധി എന്തെങ്കിലും പ്രത്യേക സാഹചര്യത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷിൽ തയ്യാറാക്കുന്നപക്ഷം അതിന്റെ വിവർത്തനവും കക്ഷികൾക്ക്

കിട്ടിയിരുന്നു. ബ്രിട്ടീഷ് ഇന്ത്യയിലെ ഒരു ജില്ല ആയിരുന്ന മലബാറിൽ കീഴ്ക്കോടതികൾ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. മലബാറിൽ ഭരണതലത്തിലും കോടതിതലത്തിലും കഴയുന്നത്ര മലയാളം ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് അധികാരികൾ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. 1947 ൽ ഇന്ത്യക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം കിട്ടിയപ്പോഴും നീതിന്യായമേഖലയിൽ മലയാളഭാഷയ്ക്ക് ഉണ്ടായിരുന്ന പ്രാമുഖ്യം സംസ്ഥാന രൂപവത്കരണം വരെയും നിലനിന്നു. 1956 നുശേഷം പൂർണമായും ഇംഗ്ലീഷിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഹൈക്കോടതിയുടെ ചുവടുപിടിച്ച് സംസ്ഥാനത്തെ മുഴുവൻ കോടതികളുടെയും പ്രവർത്തനം ഇംഗ്ലീഷിലായി. തെളിവുകളും വിചാരണയും മറ്റും മലയാളത്തിലായാലും വാദവും വിധിയെഴുത്തും മറ്റ് നടപടിക്രമങ്ങളും ഇംഗ്ലീഷിൽ മാത്രമായി. ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നതിന് തൊട്ടു മുമ്പ് സ്റ്റേറ്റിനുള്ളിലെ ഏതെങ്കിലും കാര്യത്തിന് ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷ ഉപയോഗിച്ചു വന്നിരുന്നെങ്കിൽ അതിൽ നിയമനിർമാണം വഴി മാറ്റം വരുത്തുംവരെ ഇംഗ്ലീഷ് തുടർന്നും ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് ഭരണഘടനയിലെ 345-ാം അനുച്ഛേദം അനുമതി നല്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ കീഴ്ക്കോടതികളിൽ മുമ്പ് മലയാളം ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത് മാറ്റിയിട്ട് അവിടെ പൂർണമായും ഇംഗ്ലീഷ് നടപ്പാക്കിയതിന് ഭരണഘടനാപരമായ സാധുത ഉണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതെന്തായാലും ഒരു വികസിത പ്രാദേശിക ഭാഷ സ്വന്തമായുള്ള ഒരൊറ്റ ഇന്ത്യൻ സംസ്ഥാനവും-കേരളം ഒഴികെ-കീഴ്ക്കോടതിയിലെ നടപടികൾ ഇംഗ്ലീഷിൽ നടത്തുന്നില്ല എന്നാണ് അറിയുന്നത്. അത്യന്തം ശോചനീയമായ ഈ അവസ്ഥയിൽ കേരളത്തിലെ കീഴ്ക്കോടതി നടപടികൾ മലയാളത്തിലാക്കാൻ ഇനി ഒരു നിമിഷം പോലും വൈകിക്കൂടാ. കേരള സർക്കാർ നിയമിച്ച ജസ്റ്റീസ് കെ.കെ.നരേന്ദ്രൻ അധ്യക്ഷനായ സമിതി 1987 മാർച്ച് 24 ന് സമർപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ടിൽ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു. ‘കീഴ്ക്കോടതി നടപടികൾ മലയാളത്തിലാക്കുന്നതിന് മുമ്പായി ഈ റിപ്പോർട്ടിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ പൂർത്തിയാക്കുന്നതിന് ഒന്നുരണ്ടുകൊല്ലം സമയം വേണ്ടി വരുന്നതായിരിക്കും’. അതായത്

പരമാവധി 1989 മാർച്ച് 24 ന് മുമ്പ് കേരളത്തിലെ കീഴ്ക്കോടതികളിൽ മലയാളം നടപ്പാക്കേണ്ടതായിരുന്നു. ഈ റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിച്ചിട്ട് ഇപ്പോൾ 30 വർഷം പൂർത്തിയായിരിക്കുന്നുവെങ്കിലും ഈ വഴിക്ക് കാര്യമായ യാതൊരു പുരോഗതിയും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഹൈക്കോടതിയിൽ അതതു സംസ്ഥാനത്തെ പ്രാദേശിക ഭാഷ നടപ്പാക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച വ്യവസ്ഥകൾ ഭരണഘടനയുടെ 348(2) അനുച്ഛേദത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. അതനുസരിച്ച് സംസ്ഥാനം സ്വീകരിക്കേണ്ട നടപടികളും ഭാഷാനയത്തിൽ ഉണ്ടാവണം. ഭരണഘടനാ വ്യവസ്ഥ പ്രകാരം സുപ്രീംകോടതിയിലെ വ്യവഹാരഭാഷ കാലക്രമേണ ഹിന്ദിയായി മാറുമെന്ന ദീർഘവീക്ഷണത്തോടെ ആവശ്യമായ മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ ചെയ്യാനുള്ള പദ്ധതികളും നമ്മുടെ ഭാഷാനയത്തിൽ ഉണ്ടാവണം.

നിയമപഠനം

നിയമവിദ്യാഭ്യാസം മലയാളത്തിലാക്കിയശേഷം മാത്രമേ കോടതി നടപടികൾ മലയാളത്തിലാക്കാവൂ എന്നൊരു തൊടുന്യായത്തിൽ പിടിച്ചാണ് ചില കുതന്ത്രശാലികൾ കീഴ്ക്കോടതികളിലെ ഭാഷാ മാറ്റപ്രക്രിയയ്ക്ക് തടസ്സം നില്ക്കുന്നത്. എന്നാൽ കേരളത്തിലെ കീഴ്ക്കോടതികളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന അഭിഭാഷകരിലും ജഡ്ജിമാരിലും ബഹുഭൂരിപക്ഷംപേരും മലയാളഭാഷയിൽ പരിജ്ഞാനം ഉള്ളവരാണ്. കൂടാതെ കീഴ്ക്കോടതികളിൽ മലയാളം നടപ്പിലാക്കിയാൽ മാത്രമേ നിയമ വിദ്യാഭ്യാസം മലയാളത്തിലാവുകയുള്ളൂ എന്ന് ഇതിനകം തെളിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ 'നിയമവിദ്യാഭ്യാസം മലയാളത്തിലാക്കുന്നതുവരെ കോടതി നടപടികൾ മലയാളത്തിലാക്കുന്നതിന് കാത്തിരിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല' എന്ന ജസ്റ്റിസ് നരേന്ദ്രൻ കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശ(ഖണ്ഡിക 7) സംശയലേശമന്യേ അംഗീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

നിയമപഠനം പൂർണമായും മലയാളത്തിലാക്കുന്നതിനു പകരം നിലവിലുള്ള ത്രിവത്സര-പഞ്ചവത്സര എൽഎൽബി. കോഴ്സുകൾക്ക് ഇംഗ്ലീഷും-മലയാളവും ഉൾപ്പെടുന്ന ദ്വിഭാഷാമാധ്യമം സ്വീകരിക്കുകയും

പരീക്ഷകൾ ഇംഗ്ലീഷിലോ മലയാളത്തിലോ എഴുതുന്നതിന് വിദ്യാർത്ഥികളെ അനുവദിക്കുകയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്. കൂടാതെ ഈ കോഴ്സുകളുടെ എല്ലാ സെമസ്റ്ററുകളിലും ഓരോ ആഴ്ചയും രണ്ട് മണിക്കൂർ വീതം 'നിയമനടപടികൾ മലയാളത്തിൽ'എന്ന ഒരു പേപ്പർ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനായി വിനിയോഗിക്കാം. കീഴ്ക്കോടതി നടപടികൾ മലയാളത്തിൽ നടത്തുന്നതു സംബന്ധിച്ച് എൽഎൽ.ബി. ബിരുദധാരികൾക്ക് പ്രത്യേക പരിജ്ഞാനവും പരിശീലനവും നല്കുന്നതിനായി പി.ജി.ഡിപ്ലോമ ഇൻ ലാ (മലയാളം) എന്ന പേരിലോ മറ്റോ ഒരു പരിശീലന പരിപാടി എല്ലാ ലോ കോളേജുകളിലും ആരംഭിക്കുന്നത് അഭിലഷണീയമായിരിക്കും. കാലക്രമേണ മലയാള മാധ്യമത്തിലുള്ള നിയമബിരുദകോഴ്സുകളും തുടങ്ങാൻ കഴിയും. ജഡ്ജിമാരെ തിരെഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ അപേക്ഷകരുടെ മലയാളഭാഷാ പരിജ്ഞാനം കൂടി പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്.

ഉദ്യോഗസ്ഥരും മലയാളഭാഷയും

മലയാളത്തിൽ ഭരണപരമായ കാര്യങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ കഴിവില്ലാത്ത യാതൊരാളും സംസ്ഥാന സർവീസിൽ ഉണ്ടാവാൻ പാടില്ല. പത്താംക്ലാസ്സ് വരെയെങ്കിലും അഥവാ ഹയർസെക്കൻഡറിയിലോ ബിരുദതലത്തിലോ രണ്ടാം ഭാഷ എന്ന നിലയിലെങ്കിലും മലയാളം പഠിച്ചിട്ടില്ലാത്ത, മലയാളം മാതൃഭാഷയായിട്ടുള്ള ആരെങ്കിലും സർവീസിൽ കടന്നുകൂടിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ സർവീസിൽ സ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്നതിന് അവർ 10-ാം സ്റ്റാൻഡേർഡ് തലത്തിലുള്ള പരീക്ഷ പാസ്സാകണം. ഈ പരീക്ഷകൾക്ക് പരിശീലനം നൽകുന്നതിനും പരീക്ഷ നടത്തുന്നതിനും കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിനെ ചുമതലപ്പെടുത്താം.

ഭാഷാവികസനത്തിനുവേണ്ടി ഒരു മന്ത്രിയുടെ ചുമതലയിൽ പ്രത്യേക വകുപ്പ് ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഈ വകുപ്പിന്റെ കർത്തവ്യം നയരൂപവത്കരണവും മേൽനോട്ടവുമായിരിക്കണം. ഭാഷാനയം നടപ്പാക്കലിന്റെ പൂർണ ചുമതല ഏല്പിക്കുന്നതിനായി ഒരു ഭാഷാ ഡയറക്ടറേറ്റ് എത്രയും വേഗം രൂപവത്ക്കരിക്കണം. ലിപിപരിഷ്കരണം, കമ്പ്യൂട്ടർവത്കരണം, മലയാള ഭാഷാബോധനം, വ്യാപനം, ഏകോപനം,

ശിക്ഷാനടപടികൾ മുതലായവ ഈ വകുപ്പിന്റെ കർത്തവ്യങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണം. ഈ ഡയറക്ടറേറ്റിന്റെ കീഴിൽ കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിനെ കൊണ്ടു വരണം. പുസ്തക പ്രസാധനത്തിനു പുറമേ പരിഭാഷാ പരിശീലനം, മലയാളഭാഷാ പരിശീലനം, മലയാളഭാഷാ പരിജ്ഞാന പരിശോധനയ്ക്കുള്ള പരീക്ഷകളുടെ നടത്തിപ്പ് എന്നീ ചുമതലകൾ കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിന് നല്കണം. മലയാളഭാഷയ്ക്ക് അത്യന്താപേക്ഷിതമായ ശൈലീപുസ്തകം ഇൻഫർമേഷൻ പബ്ളിക് റിലേഷൻസ് വകുപ്പ് തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത് കർശനമായും പിന്തുടരുന്നതിന് എല്ലാ സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും അച്ചടിശാലകൾക്കും നിർദേശം നല്കണം. പാഠപുസ്തകങ്ങൾ, ഔദ്യോഗിക രേഖകൾ എന്നിവ ശൈലീപുസ്തകത്തിലെ മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി മാത്രമേ അച്ചടിക്കുവാനും എഴുതുവാനും പാടുള്ളൂ എന്ന് കർക്കശ നിർദേശം നല്കണം.

മലയാള ഭാഷയുടെ വിനിയോഗവും വ്യാപനവും സംബന്ധിച്ച് ഇവിടെ പരാമർശിച്ചവയും അല്ലാത്തവയുമായ ഒട്ടേറെ പ്രശ്നങ്ങളിൽ വ്യക്തമായ നയരൂപവത്കരണം നടത്തേണ്ടതുണ്ട്. ഇക്കാര്യത്തിൽ ഐക്യമലയാള പ്രസ്ഥാനം തുടങ്ങിയ ജനകീയ സംരഭങ്ങളുടെ കാഴ്ചപ്പാടുകളും അനുഭവജ്ഞാനവും സർക്കാരിന് തീർച്ചയായും പ്രയോജനം ചെയ്യും. ഇപ്രകാരം വ്യക്തവും വിശദവുമായ ഒരു ഭാഷാനയം രൂപവത്കരിച്ച് പ്രഖ്യാപിക്കുകയും അത് നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്യാൻ സർക്കാരിനു കഴിയട്ടെ എന്ന് പ്രത്യാശിക്കുന്നു.

സമകാലിക ജനപഥം,

നവംബർ, 2017.

ﻫﻫﻫﻫ

വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ : നടപടിക്രമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും

കെ.സി. ജോൺസൺ

സൂക്ഷ്മ, ചെറുകിട, ഇടത്തരം സംരംഭം എന്നാൽ വിവിധ ശ്രേണിയിലുളള ചെറുകിട വ്യവസായ സേവന സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നാണ്. 2006 ഒക്ടേബർ 2-ാം തീയതി പാർലമെന്റിൽ പാസാക്കിയ എംഎസ്എംഇ വികസന (MSME Development) ആക്ട് പ്രകാരമാണ് സൂക്ഷ്മ, ചെറുകിട, ഇടത്തര സംരംഭം എന്ന പദപ്രയോഗം നിലവിൽ വന്നത്. ഇവിടെ Enterprise അല്ലെങ്കിൽ സംരംഭം എന്ന പദത്തിന് രണ്ടർത്ഥം വിവക്ഷിക്കുന്നു. ഒന്ന് വ്യവസായ ഉൽപാദനം. രണ്ട് സേവനം. അങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ ആറ് വ്യത്യസ്ത പ്രവർത്തനങ്ങൾ നമുക്ക് ഇതിൽ കാണാവുന്നതാണ്. അതായത് സൂക്ഷ്മ വ്യവസായ സംരംഭം, ഇടത്തര വ്യവസായ സംരംഭം, ചെറുകിട വ്യവസായ സംരംഭം. അതുപോലെ സൂക്ഷ്മ സേവന സംരംഭം, ചെറുകിട സേവന സംരംഭം, ഇടത്തര സേവന സംരംഭം.

ഒരു സംരംഭം ആരംഭിക്കുന്നതിന് 4 ഘടകങ്ങൾ ആവശ്യമുണ്ട്. ഒന്ന് സ്ഥലം, രണ്ട് തൊഴിലാളികൾ, മൂന്ന് മൂലധനം, നാല് സംരംഭകർ. ആഗോള തലത്തിൽ എംഎസ്എംഇയെ മൊത്തവില്പനയുടേയും ആകെയുളള തൊഴിലാളികളുടേയും എണ്ണത്തെ ആസ്പദമാക്കി നിർവചിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഇന്ത്യയിൽ ഇവയെ നിർവചിച്ചിരിക്കുന്നത് മൂലധന നിക്ഷേപത്തോതിനെ ആസ്പദമാക്കിയാണ്.

25 ലക്ഷം രൂപ വരെ യന്ത്രസാമഗ്രികളിൽ മുതൽമുടക്കുളള സംരംഭങ്ങളെ സൂക്ഷ്മ വ്യവസായ സംരംഭം എന്ന് പറയുന്നു. 25 ലക്ഷം തുടങ്ങി 5 കോടി രൂപ വരെ നിക്ഷേപമുളളത് ചെറുകിട വ്യവസായ സംരംഭം. 5 കോടി തൊട്ട് 10 കോടി രൂപ വരെ യന്ത്രസാമഗ്രികളിൽ നിക്ഷേപമുളള സംരംഭങ്ങളാണ് ഇടത്തര സംരംഭങ്ങൾ.

സേവന സംരംഭങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം യന്ത്രസാമഗ്രികൾക്ക് പകരം ഉപകരണങ്ങളിലെ നിക്ഷേപമാണ്. 10 ലക്ഷം രൂപ വരെ ഉപകരണങ്ങളിൽ നിക്ഷേപമുള്ളവയെ സൂക്ഷ്മ സേവന സംരംഭങ്ങൾ എന്നറിയപ്പെടുന്നു. 10 ലക്ഷം രൂപ തുടങ്ങി 2 കോടി രൂപ വരെ ഉപകരണങ്ങളിൽ നിക്ഷേപമുള്ളവയെ ചെറുകിട സേവന സംരംഭങ്ങൾ എന്നു പറയുന്നു. 2 കോടി മുതൽ 5 കോടി വരെ ഉപകരണങ്ങളിൽ നിക്ഷേപമുള്ളവയെ ഇടത്തരം സേവന സംരംഭങ്ങൾ എന്നറിയപ്പെടുന്നു.

എംഎസ്എംഇ എന്ന ആശയം 2006 ൽ നിലവിൽ വന്നതാണ്. 2017 ആയപ്പോഴേയ്ക്കും രൂപയുടെ മൂല്യം വളരെ കുറയുകയും നിർദ്ദിഷ്ട നിർവചന പരിധി ചുരുങ്ങുകയും ചെയ്തതിനാൽ എംഎസ്എംഇയ്ക്ക് ഒരു പുതിയ നിർവചനം അത്യന്താപേക്ഷിതമായിരിക്കുന്നു. അതനുസരിച്ച് പുതിയ നിർവചനം പാർലമെന്റിന്റെ അനുമതിക്കായി സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. അത് പ്രകാരം സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട സംരംഭങ്ങളുടെ പരിധി ഇപ്പോഴത്തെ പരിധിയുടെ ഇരട്ടി ആവുകയും ഇടത്തര സംരംഭങ്ങളുടേത് മൂന്നിരട്ടി ആവുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ വ്യവസായ സംരംഭങ്ങൾക്കുള്ള പരിധി 25 ലക്ഷം എന്നത് 50 ലക്ഷം ആവുകയും 5 കോടി എന്നത് 10 കോടി ആവുകയും 10 കോടി എന്നത് 30 കോടി ആവുകയും ചെയ്യും. ഇത് സേവന സംരംഭങ്ങൾക്കും ബാധകമാണ്.

ആഗോളതലത്തിൽ ഓരോ രാജ്യത്തേയും മൊത്ത ആഭ്യന്തര ഉൽപാദനത്തിൽ (GDP) എംഎസ്എംഇയുടെ സംഭാവന നോക്കുകയാണെങ്കിൽ തായ്‌വാന്റെ മൊത്ത ഉൽപാദനത്തിന്റെ 85 ശതമാനം എംഎസ്എംഇയിൽ നിന്നാണ്. ഇറ്റലിയുടെ 68 ശതമാനവും ഫ്രാൻസിന്റെ 59 ശതമാനവും എംഎസ്എംഇയിൽ നിന്നാണ്. എന്നാൽ ഇന്ത്യയിൽ എംഎസ്എംഇയുടെ സംഭാവന വെറും 8 ശതമാനം മാത്രമാണ്. ഇതിൽ നിന്ന് ഇന്ത്യയിൽ എംഎസ്എംഇയ്ക്ക് ഇനിയും ഏറെ വളരാനുണ്ടെന്ന്

നമുക്ക് കാണാം. ഇതിനായി ഗവൺമെന്റ് ധാരാളം പദ്ധതികളുമായി മുന്നോട്ട് വന്നിട്ടുണ്ട്.

1947 ൽ ഇന്ത്യ സ്വാതന്ത്ര്യം നേടുമ്പോൾ രാജ്യം വളരെ ദരിദ്രമായിരുന്നു. കൊളോണിയൽ ഗവൺമെന്റ് നമ്മുടെ സമ്പത്ത് കൊള്ളയടിച്ച് കൊണ്ടുപോയി. ഒരിക്കൽക്കൂടി ഇത്തരത്തിലുള്ള ചൂഷണം സംഭവിക്കാതിരിക്കാൻ രാജ്യം ഒരു സോഷ്യലിസ്റ്റ് റിപ്പബ്ലിക്കൻ സാമ്പത്തിക ഘടന സ്വീകരിച്ചു. അതിൻ പ്രകാരം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്തു. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗവൺമെന്റ് ഉത്പാദനം, നിക്ഷേപം, വിപണനം എന്നിവ നിയന്ത്രിച്ചു. വിദേശ നിക്ഷേപം അനുവദിച്ചില്ല. സ്വകാര്യ നിക്ഷേപങ്ങളെ ചുരുക്കി. ജനസംഖ്യാ വർദ്ധനവ് സാങ്കേതിക മികവിനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചില്ല.

ഈ അവസ്ഥാ വിശേഷം വ്യവസായ വളർച്ചയ്ക്ക് ഉത്തേജകമായിരുന്നില്ല. എത്ര ശ്രമിച്ചിട്ടും വ്യവസായ വളർച്ചാനിരക്ക് 7 ശതമാനത്തിൽ നിന്ന് മുകളിൽ പോയില്ല. 1990 ആയപ്പോഴേയ്ക്കും സ്ഥിതിഗതികൾ താറുമാറായി. ഗൾഫ് യുദ്ധം വന്നതോടെ എണ്ണവില പലമടങ്ങ് കുത്തനെകൂടി. നമ്മുടെ ഇന്ധന വിപണിയിലെ 90 ശതമാനവും ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ഇറക്കുമതി ആയിരുന്നു. ഇതോടൊപ്പം തന്നെ നമ്മുടെ ഏറ്റവും ഉറ്റ ബിസിനസ്സ് പങ്കാളി ആയിരുന്ന സോവിയറ്റ് യൂണിയൻ വിവിധ രാജ്യങ്ങളായി വിഘടിച്ച് പോയി. ഈ രണ്ട് അവസ്ഥാ വിശേഷങ്ങളും ഭീകരമായ ഒരു വിദേശ കടക്കെണിയിലേക്ക് നമ്മെ കൊണ്ടുപോയി. അതിൽ നിന്ന് കരകയറാൻ വേൾഡ് ബാങ്ക് നിർദ്ദേശാനുസരണം ആഗോളവത്കരണത്തിലേക്ക് അല്ലെങ്കിൽ സ്വകാര്യവത്കരണത്തിലേക്ക് നാം എത്തിച്ചേർന്നു.

ആഗോളവൽക്കരണം നമ്മുടെ ഉൽപന്നങ്ങൾക്ക് വിദേശ കമ്പോളം നേടിത്തരുമെന്നു നാം ആശിച്ചു. എന്നാൽ സംഭവിച്ചത് വിദേശ ഉൽപന്നങ്ങൾ നമ്മുടെ കമ്പോളത്തിൽ വന്ന് നിറയുകയും നമ്മുടെ ഉൽപന്നങ്ങൾ വിൽക്കാനാകാതെ കെട്ടിക്കിടക്കുകയും ചെയ്തു.

അതിനാൽ നമ്മുടെ എംഎസ്എംഇകൾ ഓരോന്നായി അടച്ചുപൂട്ടേണ്ട അവസ്ഥയിലേക്ക് മാറി. ഇതിനുള്ള പ്രധാനകാരണം നമ്മുടെ മത്സരക്ഷമത വളരെ കുറവായിരുന്നു എന്നതാണ്.

ആഗോളവൽക്കരണത്തിനുമുമ്പ് ഗവൺമെന്റിന് താരിഫും മറ്റും ചുമത്തി നമ്മുടെ വ്യവസായങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാനാകുമായിരുന്നെങ്കിൽ സ്വകാര്യവൽക്കരണത്തിന് ശേഷം ഗവൺമെന്റിന് നമ്മുടെ സംരംഭങ്ങളുടെ മത്സരക്ഷമത ഉയർത്താൻ ഒരു facilitator (സാദ്ധ്യകന്റെ) റോളിൽ നിന്ന് കൊണ്ട് പ്രവർത്തിക്കാനേ സാധ്യമായിരുന്നുള്ളൂ.

മത്സരക്ഷമത ഏറെ താഴെപോകുവാനുള്ള പ്രധാനകാരണം കമ്പോളത്തിലേക്ക് തുളഞ്ഞു കയറാനുള്ള സാങ്കേതിക അപര്യാപ്തത, ടെക്നോളജിയുടെ മികവില്ലായ്മ, ഉയർന്ന പലിശ നിരക്ക്, മോശം അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ, തൊഴിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യക്കുറവ് എന്നിവയാണ്. ഇവയെ ദൂരീകരിക്കാൻ ഗവൺമെന്റ് ഒരു വിദഗ്ധ കമ്മിറ്റിയെ പഠനത്തിനായി നിയോഗിച്ചു. അതിന്റെ പേരാണ് നാഷണൽ മാനുഫാക്ചറിങ് കോംപറ്റീറ്റീവ്നസ് കൗൺസിൽ. ഈ കൗൺസിൽ പത്തോളം പദ്ധതികൾ എംഎസ്എംഇയുടെ വികസനത്തിനായി കൊണ്ടുവന്നു. അവ പ്രധാനമായും കമ്പോള വളർച്ചയെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുവാനും സാങ്കേതിക മികവ് വളർത്താനും സുതാര്യമാക്കാനും വൈദഗ്ധ്യം വളർത്താനും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കാനുമായിട്ടായിരുന്നു ഊന്നൽ കൊടുത്തത്.

കമ്പോള വളർച്ചയെ ഉത്തേജിപ്പിക്കാനായുള്ള പദ്ധതികൾ താഴെപറയുന്നവയാണ് ബാർകോഡിനുള്ള സബ്സിഡി : ബാർകോഡ് വാങ്ങുന്നവനും വിൽക്കുന്നവനും ഞൊടിയിടയ്ക്കുള്ളിൽ നൂറു ശതമാനം കൃത്യതയോടെ പരസ്പരം വിവരങ്ങൾ അറിയാനുള്ള ഒരു സംവിധാനമാണിത്. ഇത് സംരംഭങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച് കഴിഞ്ഞാൽ വിൽപ്പന നമുക്ക് കൃത്യമായി അറിയാം. ഉൽപാദനം ഏറ്റവും ലാഭകരമായ രീതിയിൽ കൃത്യതപ്പെടുത്താം.

അസംസ്കൃത പദാർത്ഥങ്ങൾ ആവശ്യത്തിന് മാത്രം ക്രമീകരിക്കാം. ഇതിലൂടെ പാഴ്ചെലവ് ഇല്ലാതാക്കാം. അങ്ങനെ ലാഭം ഉയർത്താം.

ബാർകോഡ് ഇല്ലാതെ ഭക്ഷ്യ, മരുന്ന് പായ്ക്കറ്റ് ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ കയറ്റുമതി അനുവദിക്കുന്നില്ല. വിദേശ രാജ്യങ്ങളിൽ സാധനങ്ങൾ കടകളിൽ വാങ്ങി വിൽക്കണമെങ്കിൽ ബാർകോഡ് ഉണ്ടാവണം. നാട്ടിലെ സൂപ്പർ മാർക്കറ്റുകൾ പോലും ബാർകോഡ് ഇല്ലാതെ സാധനങ്ങൾ വാങ്ങിവയ്ക്കുന്നില്ല. മാത്രവുമല്ല ബാർകോഡ് ഒരു പ്രത്യേക സൗന്ദര്യവും പായ്ക്കറ്റിന് നൽകുന്നുണ്ട്. ഇക്കാരണങ്ങളാൽ ഗവൺമെന്റ് സൂക്ഷ്മ, ചെറുകിട സ്ഥാപനങ്ങളെ ബാർകോഡ് സ്വീകരിക്കുവാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു. അതിനായി ഗവൺമെന്റ് അതിന് വരുന്ന ചെലവിന്റെ 75 ശതമാനം സബ്സിഡി ആയി തിരികെ കൊടുക്കുന്നു.

ഇവിടെ രണ്ടുതരം ചെലവുകളാണ് ബാർകോഡ് സ്വീകരിക്കുന്നതിലേക്കായി വരുന്നത്. ഒന്ന് ഒറ്റ പ്രാവശ്യം മാത്രമായി വരുന്ന രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ്. രണ്ട്, വർഷാവർഷം വരുന്ന പുതുക്കൽ ഫീസ്. പുതുക്കൽ ഫീസിന്റെ സബ്സിഡി ആദ്യത്തെ മൂന്ന് വർഷത്തേക്ക് മാത്രമായി നിജപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

സബ്സിഡി ലഭിക്കുന്നതിനായി സംരംഭകർ ചെയ്യേണ്ട കാര്യങ്ങൾ ഇവയാണ്.

1. ബാർകോഡ് നൽകാൻ അധികാരപ്പെട്ട ഗ്ലോബൽ സ്റ്റാൻഡേട്സ്-1 (GS1) എന്ന സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്ന് ലഭിച്ച ലൈസൻസിന്റെ കോപ്പി ഹാജരാക്കണം. അത് ജില്ലാ വ്യവസായ കേന്ദ്രം ജനറൽ മാനേജർ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയിരിക്കണം.

2. ലൈസൻസ് ലഭിക്കാനായി GS1 ന് കൊടുത്ത പണത്തിന്റെ ജനറൽ മാനേജർ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ കോപ്പി ഹാജരാക്കണം.

3. സംരംഭം സൂക്ഷ്മമോ, ചെറുതോ എന്നും അത് ഇപ്പോൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നും സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തണം.

4. സംരംഭത്തിലെ നിക്ഷേപത്തോത് ജനറൽ മാനേജർ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തണം.

5. സംരംഭത്തിന്റെ ലെറ്റർ ഹെഡിൽ മൂന്ന് pre receipt ബിൽ തയ്യാറാക്കണം. അതിൽ റവന്യൂ സ്റ്റാമ്പ് ഒട്ടിച്ചിരിക്കണം. തുക എഴുതേണ്ട. അത് ഓഫീസ് കണക്കുകൂട്ടി എഴുതി ചേർത്ത് കൊള്ളും.

ഇതോടൊപ്പം നിങ്ങളുടെ ബാങ്ക് വിവരങ്ങളും കൂടി കാണിക്കുന്ന ബാങ്കിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന മാൻഡേറ്റ് ഫോമോ അല്ലെങ്കിൽ സ്ഥാപനത്തിന്റെയോ ഉടമയുടേയോ വ്യക്തമായ വിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയ ചെക്ക് ലീഫിന്റെ കോപ്പിയോ വയ്ക്കുകയാണെങ്കിൽ ഏകദേശം ഒരു മാസത്തോടെ ഈ 75 ശതമാനം സബ്സിഡി നിങ്ങളുടെ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടിൽ എത്തിപ്പെടുന്നതാണ്.

ഇതിലേക്കാവശ്യമായ അപേക്ഷാ ഫോറത്തിനും മറ്റ് അനുബന്ധ വിവരങ്ങൾക്കും www.msme.gov.in എന്ന വെബ്സൈറ്റ് സന്ദർശിക്കാവുന്നതാണ്.

MATU Scheme (Marketing Assistance and Technology Upgradation Scheme):

കമ്പോള വളർച്ചയെ സഹായിക്കാനുള്ള മറ്റൊരു പദ്ധതിയാണിത്. പ്രോഡക്ട് സർട്ടിഫിക്കേഷൻ, ISI പോലുള്ള സ്റ്റാൻഡേർഡ് മാർക്കുകൾ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുകയാണെങ്കിൽ അത്തരം ഉൽപന്നങ്ങൾ ഗുണഭോക്താക്കൾ സംശയലേശമന്യേ ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ വാങ്ങിക്കുന്നു. ഇന്ത്യയിൽ ഇത്തരം മുദ്രകൾ നൽകുന്ന സ്ഥാപനമാണ് ബ്യൂറോ ഓഫ് ഇന്ത്യൻ സ്റ്റാൻഡേർഡ്സ് (Bureau of Indian standards (BIS)). BIS ന്റെ സൈറ്റിൽ കയറിയാൽ അവിടെ രണ്ട് തരം ഉൽപന്നങ്ങളെ തരംതിരിച്ചിരിക്കുന്നതായി കാണാം. ഒന്ന് നിർബന്ധമായും മുദ്ര എടുക്കേണ്ടതായ ഉൽപന്നങ്ങൾ, രണ്ട് അല്ലാത്തവയും. കുപ്പി വെള്ളം, വൈദ്യുതി സാമഗ്രികൾ എന്നിവ നിർബന്ധമായും സ്റ്റാൻഡേർഡ് മുദ്ര എടുത്തതിന് ശേഷം മാത്രം ഉൽപാദിപ്പിക്കേണ്ട ഉൽപന്നങ്ങളാണ്.

സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട മേഖലയിലെ വ്യവസായ ഉൽപന്ന നിർമ്മാണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന, മുദ്ര നിർബന്ധമല്ലാത്ത ഉൽപന്നങ്ങൾ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന

സംരംഭങ്ങൾക്ക് അത്തരം സ്റ്റാൻഡേർഡ് മുദ്ര എടുക്കുകയാണെങ്കിൽ അതിനു വരുന്ന ചെലവിന്റെ 75 ശതമാനമോ അല്ലെങ്കിൽ 1.5 ലക്ഷമോ ഏതാണോ കുറവ് അത് ഗവൺമെന്റ് സബ്സിഡിയായി തിരികെ നൽകുന്നതാണ്.

പല വിദേശ സ്റ്റാൻഡേർഡ് മുദ്രകളും ഉണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന് CE, ANSI എന്നിവ. ഇവ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയാണെങ്കിൽ ചെലവിന്റെ 75 ശതമാനം അല്ലെങ്കിൽ 2 ലക്ഷം രൂപ ഗവൺമെന്റ് സബ്സിഡിയായി നൽകുന്നു.

ഇത് ലഭിക്കുന്നതിന് സംരംഭങ്ങൾക്ക് 4 തരം ചെലവുകൾ വരുന്നു.

1. അപേക്ഷാ ഫീസ്.
2. ലൈസൻസ് ഫീസ്.
3. ടെസ്റ്റിങ്ങിനും കാലിബ്രേഷനും വേണ്ടി വരുന്ന ചാർജ്.
4. ഇൻസ്പെക്ഷൻ ഫീസ്.

അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കേണ്ടത് ബാർകോഡിനെന്നപോലെ സംരംഭം ഉൾക്കൊള്ളുന്നത് രാജ്യത്തെ ഏത് സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട ഇടത്തരം സംരംഭ വികസന സ്ഥാപനത്തിന്റെ കീഴിലാണോ അവിടെയാണ് സമർപ്പിക്കേണ്ടത്. കേരളത്തിൽ അത് തൃശൂരിലുള്ള അയ്യന്തോളിലാണ്.

ബാർകോഡിനെന്നപോലെയാണ് ഇവിടെയും അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കേണ്ടത്. ചെറിയ വ്യത്യാസം മാത്രം. മേൽ പറഞ്ഞ നാല് തരം ചെലവുകളുടെ തുക ഒരു ചാർട്ടേഡ് അക്കൗണ്ടന്റ് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയിരിക്കണം.

വിദേശ മാർക്കറ്റ് ലക്ഷ്യമാക്കി ധാരാളം അന്തർദേശീയ വിപണന മേളകളിൽ പങ്കെടുക്കാൻ സൂക്ഷ്മ, ചെറുകിട സംരംഭങ്ങളെ ഗവൺമെന്റ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ സാമ്പത്തിക വർഷം 17 ഓളം അത്തരം വിദേശവിപണനമേളകളിൽ പങ്കെടുക്കാൻ അവസരം ഒരുക്കിയിരുന്നു. ഇതിലേക്കായി ചെലവാകുന്ന വിമാനക്കൂലിയുടെ 80 ശതമാനവും അവിടെ സ്റ്റാൾ എടുക്കാൻ വേണ്ടി വരുന്ന ചെലവിന്റെ 80 ശതമാനവും ഗവൺമെന്റ്

സബ്സിഡിയായി തിരികെ നൽകുന്നു. ഇതിന് ഉയർന്ന പരിധി നിജപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

അതുപോലെ നാട്ടിൽ നടക്കുന്ന സർക്കാർ അനുമതിയുള്ള വിപണനമേളകളിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട വ്യവസായ സംരംഭങ്ങൾക്ക് അതിൽ പങ്കെടുക്കേണ്ടുന്ന ചെലവിലേക്കായി 30000 രൂപയോ അല്ലെങ്കിൽ യഥാർത്ഥ ചെലവോ ഏതാണോ കുറവ്, അത് സർക്കാർ സബ്സിഡിയായി നൽകുന്നു. ഇവയ്ക്കുള്ള അപേക്ഷയും അതാത് സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട ഇടത്തര സംരംഭ വികസന സ്ഥാനത്തിൽ സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

പൊതുശേഖരണ നയം : കമ്പോള വികസനത്തിനായി 2012 ൽ സർക്കാർ കൊണ്ടുവന്ന മറ്റൊരു പദ്ധതിയാണ് പൊതുശേഖരണ നയം. ഇതുപ്രകാരം എല്ലാ സർക്കാർ ഓഫീസുകളും പൊതുമേഖലാ സംരംഭങ്ങളും അവരുടെ വാർഷിക ശേഖരണത്തിന്റെ 20 ശതമാനം നിർബന്ധമായി സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട വ്യവസായ സംരംഭങ്ങളിൽ നിന്നായിരിക്കണം. 2015 ൽ ഇത് നിർബന്ധമായി പ്രാവർത്തികമാക്കി കഴിഞ്ഞു. ഇതിൻപ്രകാരം ഏകദേശം 136000 കോടി രൂപയുടെ ഉൽപന്ന സേവനങ്ങൾ പൊതു മേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട സംരംഭങ്ങളിൽ നിന്ന് വാങ്ങേണ്ടി വരുമെന്ന് കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. 20 ശതമാനത്തിന്റെ 4 ശതമാനം പട്ടികജാതി/പട്ടിക വർഗ വിഭാഗത്തിൽ നിന്നുള്ള സംരംഭകർക്കായി മാറ്റി വെച്ചിരിക്കുന്നു.

ഉദ്യോഗ് ആധാർ നമ്പർ (UAN) : ഈ രജിസ്ട്രേഷൻ എടുത്തിട്ടുള്ള എല്ലാ സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട സംരംഭകർക്കും ഇതിൽ ഭാഗമാകാം. അങ്ങനെയുള്ളവർക്ക് ടെൻഡർ ഫോം സൗജന്യമാണ്. നിരതദ്രവ്യം കെട്ടിവയ്ക്കേണ്ടതില്ല. 15 ശതമാനം വരെ പ്രൈസ് പ്രിഫറൻസും നൽകുന്നുണ്ട്. മുൻപരിചയം വേണമെന്നുള്ള നിബന്ധനയും ലഘൂകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഗവൺമെന്റ് ഇ-മാർക്കറ്റ് (Government e-market (GeM)) : സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട സംരംഭങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനുള്ള മറ്റൊരു പദ്ധതിയാണിത്. ഇവിടെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ ഗവൺമെന്റിന് ആവശ്യമായ ഉൽപന്നങ്ങൾ ചുരുങ്ങിയ വില പ്രദാനം ചെയ്യുന്ന സൂക്ഷമ ചെറുകിട സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് വാങ്ങാൻ ഇത് ഉപകരിക്കപ്പെടുന്നു. അവർക്ക് മുൻഗണനയും ലഭ്യമാകുന്നു.

വിപണന ഉന്നമനത്തിനായി ഗവൺമെന്റ് സ്വീകരിച്ച പ്രധാന പദ്ധതികൾ ഇവയെല്ലാമാണെങ്കിൽ സാങ്കേതിക മികവിനായി ഗവൺമെന്റ് സ്വീകരിച്ച നയം പദ്ധതികൾ ക്ലസ്റ്റർ രൂപേണ നടപ്പിലാക്കുകയെന്നതാണ്. ക്ലസ്റ്റർ എന്നാൽ ഒരേ ഉൽപ്പന്നം ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്ന ഒരു പ്രദേശത്ത് പ്രത്യേകിച്ച് നിലകൊളളുന്ന സംരംഭങ്ങളുടെ കൂട്ടായ്മയാണ്. ഇത്തരം ക്ലസ്റ്റേഴ്സ് വഴി സാങ്കേതിക മികവിനായി ഗവൺമെന്റ് ഒത്തിരി പദ്ധതികൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിലൊന്നാണ് ലീൻ മാനുഫാക്ചറിങ് ഉപായം. എംഎസ്എംഇ മന്ത്രാലയം ഇത് നടപ്പിലാക്കാൻ നിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത് ദേശീയ ഉൽപ്പാദനക്ഷമതാ കൗൺസിലിനെയാണ് (NPC). കൗൺസിൽ LM Technique ഘട്ടംഘട്ടമായി ക്ലസ്റ്ററിലെ എല്ലാ മെമ്പർ സംരംഭങ്ങളിലും നടപ്പിലാക്കുന്നു. ഒന്നോ രണ്ടോ വർഷം കൊണ്ട് തന്നെ ഉൽപ്പാദന ക്ഷമത ഇരട്ടിയായി വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ഇത് സഹായിക്കുന്നു. ഇതിലേക്കായി വരുന്ന ചെലവിന്റെ 80 ശതമാനവും ഗവൺമെന്റാണ് വഹിക്കുന്നത്. ബാക്കി ഗുണഭോക്താവും.

സാങ്കേതിക മികവിനായുള്ള ഗവൺമെന്റിന്റെ ഏറ്റവും തിളക്കമുള്ള പദ്ധതിയാണ് സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട സംരംഭ-ക്ലസ്റ്റർ വികസന പദ്ധതി (MSE CDP). ഇത് ക്ലസ്റ്ററിലെ എല്ലാ അംഗ സംരംഭത്തിന്റെയും മൊത്തത്തിലുള്ള വളർച്ചയെ ലക്ഷ്യം വയ്ക്കുന്നു. അതായത് ഒരോ സംരംഭത്തിന്റെയും സാങ്കേതിക മികവ്, വിപണന മികവ്, വൈദഗ്ധ്യ മികവ്, അടിസ്ഥാന സൗകര്യ മികവ്, ഗവേഷണ വികസന മികവ് എന്നിവയെ ഈ പദ്ധതി സാധ്യമാക്കുന്നു. 25 അംഗ സംരംഭകർ ഇതിൽ ഉണ്ടായിരിക്കണം. ക്ലസ്റ്ററിന്

പരമാവധി 25 കോടി രൂപയോളം സാമ്പത്തിക സഹായം നേടാം. ഇതിൽ 80 ശതമാനം ഗവൺമെന്റ് വിഹിതമാണ്. ബാക്കി ഗുണഭോക്താക്കളും സംസ്ഥാന സർക്കാരും കണ്ടെത്തണം.

ക്ലസ്റ്റർ പ്രാബല്യത്തിലാവുന്നതോടെ മേൽ പറഞ്ഞ മികവിന് വേണ്ടതായ എല്ലാ സൗകര്യവും ഇവിടെ ഒരുക്കപ്പെടുന്നു.

2014 ൽ ഗവൺമെന്റ് കൊണ്ടുവന്ന, സാങ്കേതിക മികവിനൊപ്പം മറ്റ് മികവുകളും ഓരോരോ സംരംഭങ്ങൾക്കും നേരിട്ട് ലഭിക്കുന്ന രീതിയിൽ സമന്വയിപ്പിച്ച ഒരു പദ്ധതിയാണ് ZED പദ്ധതി. ZED എന്നാൽ ZERO DEFECT and ZERO EEFECT. എന്നുവച്ചാൽ കമ്പോളത്തിൽ നിന്ന് ഒരു കാരണവശാലും മോശം എന്ന കാരണത്താൽ ഒരു ഉൽപന്നവും തിരിച്ച് വരാൻ പാടില്ല. അതാണ് ZED DEFECT. അതുപോലെ നമ്മുടെ ഉൽപ്പാദന പ്രക്രിയ ഒരു കാരണവശാലും അന്തരീക്ഷത്തിന് ഒരു ഹാനിയും വരുത്തരുത്. അതാണ് ZERO EFFECT.

ഈ പദ്ധതിയുടെ നടത്തിപ്പ് ചുമതല ക്വാളിറ്റി കൗൺസിൽ ഓഫ് ഇന്ത്യ(QCI)ക്കാണ്. നടത്തിപ്പിനായി അവർ ഒരു e-platform വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിൽ എല്ലാ സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട ഉൽപ്പാദന സംരംഭങ്ങൾക്കും സൗജന്യമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാം.

പദ്ധതിയിൽ ചേരുക മൂലം ഘട്ടംഘട്ടമായുള്ള സംരംഭങ്ങളുടെ വികസനത്തെ അവർ 5 നിലയായി തരംതിരിക്കുന്നു. വെങ്കലം, വെള്ളി, സ്വർണം, വജ്രം, ഏറ്റവും ഉയർന്ന നില പ്ലാറ്റിനം. ഈ പടവു കയറ്റം സാധ്യമാകുന്നത് ഓരോരോ വ്യവസായത്തിനും അവർ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള പാരാമീറ്ററുകളിലുള്ള മികവ് കൈവരിക്കുന്നതിലൂടെയാണ്.

QCI പന്ത്രണ്ടോളം മാനേജ്മെന്റുകളിൽ നിന്നായി 50 പാരാമീറ്ററുകൾ നിർണയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇവിടെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന ഓരോ സംരംഭവും അവർക്കായി നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട 20 നിർബന്ധിത പാരാമീറ്ററും തിരഞ്ഞെടുക്കാവുന്ന 10 പാരാമീറ്ററും പ്രായോഗികമായി പ്രാവർത്തികമാക്കണം. ഇത്

പ്രാവർത്തികമാക്കുന്നതിന്റെ ഗുണനിലവാരതലമാണ് മേൽപറഞ്ഞ അഞ്ച് നിലകൾ.

പാരാമീറ്ററുകൾ നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ നേടുന്ന സാങ്കേതിക മികവിനെ 3 തലത്തിലായി e-platform ൽ നമുക്ക് മൂല്യനിർണയം നടത്താം. ആദ്യ മൂല്യനിർണയം സ്വന്തമായി ചെയ്യാം. പിന്നീട് Desk Top മൂല്യ നിർണയത്തിന് QCI വേദിയൊരുക്കുന്നു. അതിനുശേഷം ആവശ്യമെങ്കിൽ ഓൺ-സൈറ്റ് മൂല്യ നിർണയത്തിനും സംവിധാനമുണ്ട്. ഇതിനുപുറമേ രാജ്യരക്ഷാ അനുബന്ധ വ്യവസായ സംരംഭങ്ങൾക്കും അതിന് താൽപര്യമുള്ളവർക്കും വേണ്ടി മറ്റൊരു മൂല്യനിർണയമുണ്ട്. ഈ ഓരോ മൂല്യനിർണ്ണയത്തിനും 10000 രൂപ, 80000 രൂപ, 40000 രൂപ എന്നീ ക്രമത്തിൽ QCI ഈടാക്കുന്നുണ്ട്. മൂല്യനിർണയത്തിൽ നിന്ന് ഗുണനിലവാരനില മെച്ചപ്പെട്ടുവെങ്കിൽ ഗവൺമെന്റ് ഈ തുകയുടെ 80 ശതമാനം, 60 ശതമാനം, 50 ശതമാനം എന്നീ നിരക്കിൽ യഥാക്രമം സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട ഇടത്തര സംരംഭങ്ങൾക്ക് സബ്സിഡി നൽകുന്നു. ഈ പദ്ധതി സാങ്കേതികതയുടെ വളർച്ചയെ വളരെയധികം സഹായിക്കുമെന്നു അനുമാനിക്കുന്നു.

ക്യൂഎംഎസ്, ക്യുടിടി (QMS-QTT)

സാങ്കേതിക വളർച്ചയെ ഉന്നംവച്ച് ഗവൺമെന്റ് കൊണ്ടുവന്ന മറ്റൊരു പദ്ധതിയാണിത്. ക്വാളിറ്റി മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം, ക്വാളിറ്റി ടെക്നോളി ടൂൾസ് എന്നിവയാണിത്. ആഗോളതലത്തിലുള്ള നല്ല വ്യാവസായിക പ്രാക്ടീസുകളെ നാം അതേപടി സ്വീകരിക്കുകയാണിവിടെ ചെയ്യുന്നത്. ക്വാളിറ്റി മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റത്തിന്റെ കീഴിൽ ISO സർട്ടിഫിക്കേഷൻ വരുന്നു.അഞ്ച് ISO സർട്ടിഫിക്കേഷന് ഗവൺമെന്റ് സബ്സിഡി നൽകിയിരുന്നു. അവ ISO 9001, ISO 14000, ISO 18000, ISO 22000, ISO 27000 എന്നിവയാണ്. ZED പദ്ധതിയുടെ ആവിർഭാവത്തോടെ ഈ സബ്സിഡി നിർത്തലാക്കി.

ക്വാളിറ്റി ടെക്നോളജി ടൂൾസിന്റെ കീഴിൽ 5S, TQM, 7QC, Tools, TPM മുതലായവ വരുന്നു. ഇവയെല്ലാം ക്ലസ്റ്റർ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപ്പിലാക്കുന്നു. ഇതിന്റെ 80 ശതമാനം ചെലവും ഗവൺമെന്റാണ് വഹിക്കുന്നത്.

ഇത്തരം പദ്ധതികളിലൂടെ സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട ഇടത്തര സംരംഭങ്ങൾ മുന്നോട്ട് കുതിക്കണമെങ്കിൽ ധാരാളം ഊർജ്ജസ്വലരായ സംരംഭകർ ഉണ്ടാവണം. അവർ കൃത്യമായ ദിശാബോധത്തോടെ യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ ഉൾക്കൊണ്ട് ഉറച്ച കാൽവെപ്പോടെ മുന്നോട്ടു നീങ്ങണം. ഇത് സാക്ഷാത്കരിക്കാൻ നമുക്കു കുറച്ച് അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഗാഢമായ അവബോധം വേണം.

ആദ്യമായി മനസ്സിലാക്കേണ്ടത് നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ അവസ്ഥയാണ്. ജനസാന്ദ്രത വളരെ കൂടുതലുള്ള സംസ്ഥാനമാണിത്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ എവിടെ സംരംഭം തുടങ്ങുകയാണെങ്കിലും അതിനെ മുളയിലേ നുള്ളുവാനുള്ള ഒരു പ്രവണത ചുറ്റുപാടുമുണ്ട്. സംരംഭം വളർന്ന് അത് തന്റെ സ്വച്ഛതയ്ക്ക് ഭംഗം വരുത്തേണ്ട; അതിനു മുമ്പേ മുളയിലേ നുള്ളിക്കളയാം എന്നതാണ് ചുറ്റുപാടുമുള്ളവരുടെ പ്രവണത. രണ്ടാമതായി നമ്മുടെ നാട് എല്ലായ്പ്പോഴും ഒരു നിക്ഷേപക സൗഹൃദം ആയിരിക്കണമെന്ന് നമുക്ക് ശഠിക്കാൻ സാധ്യമല്ല.

സംരംഭം തുടങ്ങാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നയാൾ അതിനായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ഉൽപന്നം അല്ലെങ്കിൽ സേവനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിന്ന് വരുന്നതായിരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ മേൽപറഞ്ഞ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ഉണ്ടാവുമ്പോൾ നാം ഇട്ടിട്ട് പോവാൻ നിർബന്ധിതരായി തീരുന്നു. ഇത് സംഭവിക്കാതിരിക്കാൻ സംരംഭകൻ ഒന്നുകിൽ തന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രാവീണ്യത്തിൽ നിന്നുരിത്തിരിഞ്ഞ ഏതെങ്കിലും ഉൽപന്നമോ സേവനമോ തിരഞ്ഞെടുക്കുക. അല്ലെങ്കിൽ തനിക്ക് എന്തിനോടെങ്കിലും ഒരു കടുത്ത അഭിനിവേശം ഉണ്ടോയെന്ന് തന്നോട് തന്നെ ചോദിക്കുക. വ്യക്തമായ ഒരുത്തരം ഉണ്ടെങ്കിൽ നമുക്ക് അതുമായി ധൈര്യമായി മുന്നോട്ടു പോകാം.

വ്യക്തമായ ഒരുത്തരം ഇല്ലെങ്കിൽ വളരെ സ്പഷ്ടമായ ഒരു വിശകലനത്തിന് നാം തയ്യാറാവണം.

ഭാഗികമായി ഇക്കാര്യത്തിൽ നമ്മെ സഹായിക്കാൻ തൃശൂരിലെ സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട ഇടത്തര വികസന സ്ഥാപനമുണ്ട്. നമ്മുടെ നാട്ടിൽ ചെയ്താൽ വിജയിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള സംരംഭങ്ങളുടെ ഒരു പട്ടിക സർവേയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. 10 വർഷം മുമ്പ് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതാണ്. അന്നത്തെ പലതും ഇന്ന് പ്രായോഗികമല്ല. എന്നിരുന്നാലും ഉൽപന്നങ്ങളുടേയും സേവനങ്ങളുടേയും നല്ലൊരു ശേഖരത്തെ പരിചയപ്പെടാൻ അത് സഹായിക്കുന്നു.

എന്നാൽ ഇതിനേക്കാൾ വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതും ചെറിയൊരു പരിശ്രമം കൊണ്ട് ഒത്തിരിയേറെ വിവരം ലഭിക്കുന്നതുമായ മറ്റൊന്നിനെ പരിചയപ്പെടുത്താം. നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ച പൊതുശേഖരണ നയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. നയപ്രകാരം ഒത്തിരിയേറെ ഉൽപന്ന സേവനങ്ങൾ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾ സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് ശേഖരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അത്തരം വിവരങ്ങൾ അവരുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ ലഭ്യമാണ്. ഉദാഹരണമായി BPCL എന്ന് നെറ്റിൽ കൊടുത്താൽ ഭാരത് പെട്രോളിയം കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡിന്റെ സൈറ്റിലെത്താം. അതിന്റെ കൂടെ കൊച്ചി എന്നുകൂടി കൊടുത്താൽ കൊച്ചിയിലുള്ള ഭാരത് പെട്രോളിയം കോർപ്പറേഷന്റെ സൈറ്റിൽ എത്താം. ഇതിന്റെ കൂടെ Vendor development എന്നു കൂടെ കൊടുത്താൽ കൊച്ചിയിലുള്ള BPCL എന്ന പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനത്തിന് സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട സംരംഭങ്ങളിൽ നിന്ന് ഏതേത് ഉൽപന്ന സേവനങ്ങളാണോ സംഭരിക്കേണ്ടത് അതിന്റെ വിവരങ്ങളടങ്ങുന്ന സൈറ്റിലേക്ക് എത്താൻ സാധിക്കുന്നു. സേവനവും ഉൽപന്നവുമായി ഏകദേശം 6000ത്തോളം ഇനങ്ങൾ അവർക്കാവശ്യമുണ്ട്. ഈ ഇനങ്ങളെ പരിചയപ്പെടുമ്പോൾ ഉൽപന്ന-സേവനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള നമ്മുടെ മാനം വളരെ വലുതാകുന്നു.

ബിപിസിഎല്ലിനെപോലെ കൊച്ചിൻ ഷിപ്പ്യാർഡ് ലിമിറ്റഡ് എന്നു കൊടുത്ത് അതിന്റെ കൂടെ വെൻഡർ ഡെവലപ്മെന്റ് എന്നുകൂടെ കൊടുത്താൽ കൊച്ചിൻ ഷിപ്പ്യാർഡിന് ഏതേതൊക്കെ ഉൽപന്ന സേവനങ്ങളാണോ സൂക്ഷമ ചെറുകിട സംരംഭങ്ങളിൽ നിന്ന് ലഭിക്കേണ്ടത് അവയെ സംബന്ധിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ നമുക്ക് അവിടെ ലഭിക്കുന്നു. അതുപോലെ മറ്റേത് പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേരിന്റെ കൂടെ വെൻഡർ ഡെവലപ്മെന്റ് എന്നുകൂടെ കൊടുത്താൽ അവയ്ക്കെല്ലാം തന്നെ സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട സംരംഭങ്ങളിൽ നിന്ന് സംഭരിക്കേണ്ടതായ ഉൽപന്ന സേവനങ്ങളുടെ ഇനം തിരിച്ച പട്ടിക ലഭ്യമാവുന്നതാണ്. ഇങ്ങനെ എല്ലാ പൊതുമേഖലാ സംരംഭങ്ങളുടേയും സൈറ്റ് പരിശോധിച്ച് കഴിയുമ്പോൾ നമുക്ക് വളരെ ബൃഹത്തായ ഒരു ഇന വിവര പട്ടിക തന്നെ പരിചയപ്പെടാൻ സാധിക്കുകയാണ്.

ഇത് കൂടാതെ DC MSME Project profies എന്ന് നെറ്റിൽ കൊടുത്താൽ സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട ഇടത്തര സംരംഭ വികസന കമ്മീഷണർ കാര്യാലയം വിവിധ ഉൽപന്ന സേവനങ്ങൾ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്തിട്ടുള്ള സൈറ്റിലെത്താം. അവിടെ ഉൽപന്ന-സേവന ഇനങ്ങൾ മാത്രമല്ല അവയുടെ ബൃഹത്തായ പദ്ധതി ആസൂത്രണ രേഖാചിത്രം (Project Report) സഹിതം സൗജന്യമായി ലഭ്യമാണ്. ഇത് ഒരു മാതൃകയായി മാത്രമേ ഉപയോഗിക്കാൻ പറ്റൂ. കാരണം വർഷങ്ങൾക്ക് മുൻപുള്ള വിലയും നിലവാരവുമാണ് അതിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നത്. ഇന്നത്തേതിന് അത് യോജിക്കണമെന്നില്ല.

DC MSME പ്രകാരം കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ ഇതരവ്യവസായ പോഷണ സ്ഥാപനങ്ങളായ KVIC-ഖാദി ആന്റ് വില്ലേജ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് കമ്മീഷൻ, NSIC- നാഷണൽ സ്മാൾ ഇൻഡസ്ട്രീസ് കമ്മീഷൻ, SIDBI- സ്മാൾ ഇൻഡസ്ട്രീസ് ഡവലപ്മെന്റ് ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ എന്നിവയ്ക്ക് Small B എന്നൊരു സൈറ്റുണ്ട്. ഇതിലെല്ലാം ഉൽപന്ന സേവന ലിസ്റ്റും പദ്ധതി ആസൂത്രണ രേഖാചിത്രവും സാങ്കേതിക വിവരണവും ഉണ്ട്.

ഇതിനുപുറമേ സംസ്ഥാന സർക്കാർ സൈറ്റായ kerala industry, KVIB-ഖാദി ആന്റ് വില്ലേജ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് ബോർഡ്, ഒടുവിലായി വന്ന MUDRA എന്നിവയുടെയെല്ലാം സൈറ്റിൽ ഉൽപന്ന-സേവന വിവരങ്ങളും അവയുടെ സാങ്കേതിക വിവരണവും ലഭ്യമാണ്.

മുൻ വിവരിച്ച സംരംഭത്തിലേക്ക് വരാൻ താൽപര്യമുള്ളവർ ആദ്യമായി ഈ സൈറ്റുകളിലെ ഉൽപന്ന-സേവന ഇനങ്ങളെ നന്നായി പരിചയപ്പെടണം. എന്നിട്ട് അവരവരുടെ സാഹചര്യത്തിൽ നിന്നുകൊണ്ട് ഏറ്റവും സൗകര്യപ്രദവും ലാഭകരവുമായി ചെയ്യാൻ പറ്റാവുന്നത് ഏതാണെന്ന് നന്നായി വിശകലനം ചെയ്തതിനുശേഷം മാത്രം എത്തിച്ചേരണം. അങ്ങനെ ഒന്ന് തിരഞ്ഞെടുത്ത് കഴിഞ്ഞാൽ മറ്റെല്ലാത്തിനേയും മറന്നേക്കുക. നമ്മുടെ ഊർജ്ജം നമ്മുടെ ചിന്തകൾ ആണ്. അവ ചിതറി മറ്റെല്ലാത്തിലേക്കും പോയാൽ നമ്മുടെ തന്നെ ഊർജ്സ്വലമായി പ്രവർത്തി പഥത്തിലേക്ക് കയറേണ്ട ഊർജം നിഷ്ക്രിയമായി പോവുകയാണ്. അത് സംഭവിക്കാതിരിക്കാൻ മറ്റെല്ലാത്തിനേയും മറന്നിട്ട് തിരഞ്ഞെടുത്തതിന്റെ മാത്രം ആഴങ്ങളിലേക്ക് ശ്രദ്ധയെ കൊണ്ടുപോവുക. ഇങ്ങനെ തിരഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ രണ്ട് കാര്യങ്ങൾ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കണം.

നാം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ഉൽപന്നത്തിലോ സേവനത്തിലോ ഒട്ടധികം സംരംഭകരില്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കുക. ഒരേ ഉൽപന്നത്തിലേക്ക് ഒത്തിരിയധികം സംരംഭകർ വന്നാൽ അത് വിപണിയെ ബാധിക്കും. അത് തിരിച്ചടി തന്നേക്കാം. അതുകൊണ്ട് അധികം സംരംഭകരില്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കുക. അങ്ങനെയാവുമ്പോൾ നമ്മുടെ മാർക്കറ്റിംഗ് സ്പേസ് നമുക്ക് നിലനിർത്താം. പ്രാരംഭത്തിൽ ഒരു അപരിചിത സാങ്കേതിക വിദ്യ പുൽകുക ബുദ്ധിമുട്ട് ആയേക്കാം. എന്നാൽ കാലാന്തരേ അതിൽ ആധിപത്യം പുലർത്താം എന്നതിന് ധാരാളം ഉദാഹരണങ്ങളുണ്ട്.

കഴിഞ്ഞ വർഷം എംഎസ്എംഇ ദേശീയ പുരസ്കാരം കേരളത്തിൽ നിന്ന് ലഭിച്ചത് ശ്രീ.ജോസഫ് ലൂവീസിനാണ്. 2015 ൽ ഇന്ത്യയിൽ നിന്നുള്ള

റബ്ബർ കയറ്റുമതിക്കാണ് കോട്ടയത്തെ ഹൈറേഞ്ച് റബ്ബേഴ്സിന് ദേശീയ അവാർഡ് ലഭിച്ചത്. റബ്ബർ ഉൽപന്നങ്ങളുടെ കയറ്റുമതിയിൽ ആണ് അദ്ദേഹത്തിന് പുരസ്കാരം ലഭിച്ചത്. ഇന്ന് റബ്ബർ ടെക്നോളജിയിൽ വിദഗ്ധാഭിപ്രായം പറയാൻ അദ്ദേഹത്തിനാകും.

ഉൽപന്ന-സേവനങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ നമ്മൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട മറ്റൊരു പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം അതിന്റെ വിപണിയെപ്പറ്റിയാണ്. അതിനാൽ നാം തിരഞ്ഞെടുത്ത ഉൽപന്നം വിപണിയിൽ ചെലവായി പോകുമോ എന്ന കാര്യം നാം തന്നെ നേരിട്ട് ഒരന്വേഷണം നടത്തണം. ഉൽപന്നത്തിന്റെ ഡീലേഴ്സിനോട് ഇതു സംബന്ധിച്ച് ചോദിക്കണം. അതിന്റെ മൊത്തക്കച്ചവടക്കാരോട് അല്ലെങ്കിൽ ചില്ലറ വിൽപ്പനക്കാരോട് അതും അല്ലെങ്കിൽ ഉപഭോക്താവിനോടായാൽ പോലും കുഴപ്പമില്ല. ഇതുവഴി നമുക്ക് പ്രോത്സാഹജനകമായ ഉത്തരമാണ് ലഭിക്കുന്നതെങ്കിൽ തീർച്ചയായും ധൈര്യമായിട്ട് ഉൽപാദനത്തിലേക്ക് തിരിയാം. ഉൽപാദനം താരതമ്യേന എളുപ്പമാണ്.

ഉൽപ്പാദനത്തിന് നമ്മെ സഹായിക്കാൻ ഒരുപാട് ഏജൻസികൾ ഉണ്ട്. പ്രധാനമായും രണ്ടുതരം സഹായമാണ് നമുക്ക് വേണ്ടത്. ആദ്യം രജിസ്ട്രേഷൻ രണ്ടാമത് സാമ്പത്തിക സഹായം.

വ്യവസായ വളർച്ചയ്ക്കുവേണ്ടി ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ നിർദ്ദേശാനുസരണം ഇന്ത്യ ഏറെ വ്യവസായ സുതാര്യനടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിലൊന്നാണ് ഉദ്യോഗ് ആധാർ മെമ്മോറാണ്ടം. എംഎസ്എംഇയുടെ രജിസ്ട്രേഷന് വേണ്ടി udyogaadhar.gov.in എന്ന സൈറ്റിൽ കയറുക. സമാനമായ ഒത്തിരി വ്യാജസൈറ്റുകളുള്ളതിനാൽ ജാഗ്രത പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

udyogaadhar.gov.in എന്ന സൈറ്റിൽ കയറുമ്പോൾ സംരംഭകന്റെ ആധാർ നമ്പറും ആവശ്യപ്പെടും. അത് ലിങ്ക് ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. അവരൊരു OTP അയച്ചു തരും. അത് തിരിച്ചയച്ചാൽ നിങ്ങൾക്കൊരു അപേക്ഷാ

ഫോമിൽ കയറാം. അവിടെ 20 ഓളം ചോദ്യങ്ങളുണ്ട്. അതിന് കൃത്യമായി ഉത്തരം കൊടുത്താൽ സിസ്റ്റം തന്നെ നിങ്ങൾക്ക് ഒരു നമ്പർ അയച്ചുതരും. അതാണ് ഉദ്യോഗ് ആധാർ നമ്പർ. ഇതാണ് നിങ്ങൾക്കുളള വ്യവസായ വകുപ്പിന്റെ രജിസ്ട്രേഷൻ. ഇതിന് ഒരു ഫീസും കൊടുക്കേണ്ടതായോ ഒരു പ്രമാണമോ രേഖയോ സമർപ്പിക്കേണ്ടതായോ ഇല്ല.

എന്നാൽ സംരംഭം തുടങ്ങാൻ ഇതുകൊണ്ടുമാത്രം സാധ്യമല്ല. ഇതിനു മറ്റു പല അനുമതികൾ കൂടി ആവശ്യമുണ്ട്. പ്രധാനമായും മലിനീകരണം, ഫയർ &സേഫ്ടി, ആരോഗ്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെങ്കിൽ ഡി.എം.ഒ. എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നെല്ലാം അനുമതി ലഭിക്കണം. ഇത്തരം ഓരോരോ അനുമതിക്കായി ഓരോരോ ഓഫീസ് കയറിയിറങ്ങേണ്ടതിനു പകരം സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ വ്യവസായ ഓഫീസായ ജില്ലാ വ്യവസായ കേന്ദ്രത്തിൽ ഒരു പ്രത്യേക സംവിധാനം ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ പേരാണ് സിംഗിൾ വിൻഡോ ക്ലിയറൻസ്. ജില്ലാ കളക്ടർ അടങ്ങുന്ന ഈ ബോഡി മാസത്തിലൊരിക്കൽ തീർപ്പാക്കുന്ന ഒരു സംവിധാനമാണ്.

ഇങ്ങനെ തീർപ്പായ അനുമതികളുടെ സഹായത്തോടെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളായ പഞ്ചായത്തിനേയോ മുൻസിപ്പാലിറ്റിയേയോ സമീപിക്കുകയാണെങ്കിൽ ലഭിച്ച അനുമതികളുടെ ബലത്തിൽ അവർ സംരംഭം ആരംഭിക്കാനുളള അനുമതി നൽകുന്നതാണ്. അപ്പോൾ മാത്രമേ ഉൽപ്പാദനം ആരംഭിക്കാവൂ. അങ്ങനെ ആദ്യ ഉൽപാദന വേളയിലാണ് ഉദ്യോഗ് ആധാർ നമ്പറിന് ശ്രമിക്കേണ്ടത്.

വ്യവസായം ഭരണഘടന പ്രകാരം സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പട്ടികയിലായതുകൊണ്ട് അതിന്റെ രജിസ്ട്രേഷൻ ഉദ്യോഗ് ആധാർ വരുന്നതിന് മുമ്പ് ജില്ലാ വ്യവസായ കേന്ദ്ര ഓഫീസിലാണ് ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നത്. എന്നാൽ 18.09.2015 ൽ ഉദ്യോഗ് ആധാർ നിലവിൽ വന്നതിന് ശേഷം ഓഫീസിൽ പോയി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമില്ല.

സംരംഭം തുടങ്ങുന്നതിനുളള സാമ്പത്തിക സഹായവും ജില്ലാവ്യവസായ കേന്ദ്രം നൽകുന്നുണ്ട്. അവർക്ക് രണ്ട് പദ്ധതികൾ ഉണ്ട്.

പ്രധാനമായും അവ ഓൻട്രപ്രണർ സപ്പോർട്ട് സ്കീം (ESS) ഉം പ്രൈംമിനിസ്റ്റേർസ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ജെനറെഷൻ പ്രോഗ്രാമും(PMEGP) ആണ്. ഇതിൻ പ്രകാരം 25 ലക്ഷത്തോളം രൂപ സംരംഭം തുടങ്ങാനായി നൽകുന്നുണ്ട്. ഇതിൽ ഏകദേശം 20 ശതമാനത്തിലേറെ സബ്സിഡിയും നൽകുന്നുണ്ട്.

കേന്ദ്രസർക്കാർ സംരംഭകർക്കായി കൊണ്ടുവന്ന ഒരു സാമ്പത്തിക പദ്ധതിയാണ് CGTMSE-Credit Guarantee Trustfund for Micro Small Enterprises. ഇതിൻ പ്രകാരം സൂക്ഷമ ചെറുകിട മേഖലയിലെ ഒരു സംരംഭകന് സ്വന്തമായി ഒരു സംരംഭം ആരംഭിക്കാനായി ഒരു കോടി രൂപ വരെ ജാമ്യമില്ലാതെ അല്ലെങ്കിൽ ഗവൺമെന്റ് ജാമ്യത്തിൽ വായ്പ നൽകാനുള്ള പദ്ധതിയാണിത്.

ഇതുപോലെ ഒട്ടനവധി പദ്ധതികൾ എംഎസ്എംഇയുടെ വളർച്ചയ്ക്കും വികസനത്തിനും വേണ്ടി സർക്കാർ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. ജനസംഖ്യയുടെ 64 ശതമാനത്തോളം 15 വയസ്സിനും 60 വയസ്സിനും ഇടയിലുള്ളവരാണ്. രാജ്യത്തിന് ശ്രേഷ്ഠകരമായവിധത്തിൽ ഇവരെ വിനിയോഗിക്കണമെങ്കിൽ എംഎസ്എംഇ മേഖല ഇനിയും വളർന്നേ മതിയാകൂ. അതിന് ധാരളം സംരംഭകർ വേണം. ഈ പദ്ധതികളെല്ലാം അവരെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തും എന്ന് നമുക്ക് പ്രതീക്ഷിക്കാം.

യോജന,

നവംബർ, 2017.

Waste Disposal and Sustainable Energy Generation

Susan Mariamma Cheriyan

In this era of globalisation where the world is getting much exposure to a wide variety of activities than in the older times, social security is assumed to play a significant part of its own. In the words of International Labour Organization (ILO) social security is the security that society furnishes through appropriate organizations against certain risks to which its members are exposed. The need for such a system is that these risks sometimes falls out of the control of the people that they require the intervention of a higher body like the state. As most of the modern democratic states are welfare states, they are well equipped to serve this purpose. It is in fact the key responsibility of a welfare state to ensure the well being of its citizens. The welfare rests not only upon the economic well being but also on the social well being of each and every individual. Health care, sanitation, education, insurance, employment, medical care etc are some of the responsibilities of the state aiming at the welfare of its citizens. Thus welfare in one sense can be defined as the benefits that people derive from the services provided by the state. If these benefits are to be effective and if the positive impacts are to reach the people, then the state must have a proper governance system.

Better social security can ensure a promising and self reliant future. In one way or the other it has the inputs that will enhance the productivity and efficiency of the individuals through the provision of its various services. Being not only a concept but also a system in itself, social security encompasses all the aspects that are vital for ensuring a better standard of living. Fundamentally, a better standard of living depends mostly upon the basic necessities of life; of which sanitation appears to be a crucial ingredient. In this sense, sanitation has become so critical for the well being of any person in the society. Accordingly sanitation is both an obligation on the part of

the state as well as a right on the part of the people. Sanitation as a concept narrates the obligatory role of the state along with the right of any individual to access it. Whereas sanitation as a system is mainly associated with the responsibility assigned to the authority so that people are able to realize it Sanitation includes systems meant for managing waste water, solid waste, liquid waste, provisions for clean drinking water, clean air to breathe, community environmental sanitation etc. As such, the system is closely interlinked with the health of the community, health of others and the environment.

According to a study conducted in this area of social security, it was found that the country requires much initiation and such improvements in sanitation entail the integration of new strategies to the existing mechanism. Inadequate sanitation costs the country around 6.4% of its GDP in 2006. An estimated 72% of Indians even now does not have continuous access to better sanitary facilities.

A society with poor sanitary conditions may not be able to enjoy the benefits of any of the other social security measures provided by the government. Therefore it is evident that if such a system is not handled properly, it might lead to externalities dangerously affecting the community and the environment. This fact yet again highlights the value of a well functioning governance system. Thus governance occupies a major role in the well being of an individual in the society. Proper governance requires will both from the side of the authorities and from the side of the public. Instead of going for a new mechanism what we need to do is to renovate the existing system by making it more flexible so that the system becomes adaptive to the required changes. The two major elements that can contribute in this regard are instilling a sense of collective responsibility through public awareness and a decentralized system of governance. That is, initiation must start at the grass root level itself.

One best example that can be cited here is the issue concerning the waste disposal plant located in Villapilsala, a small village in Thiruvananthapuram city. The hamlet

was made to bear the cost of all the malicious impacts that arise as a result of the lifestyles adopted by the city dwellers. This is clearly a case of externality where one's preference is affected by the consumption pattern of another leading to outcomes that are not desirable for the entire society. The example of Villapilsala projects the magnitude of intra- generational and inter-generational equity in the matter of disposal of waste. In an era of sophistication, any source of waste can be converted into an energy generating source and this itself will emerge as an answer to the much discussed question of energy crisis. The paper thus ultimately highlights the relevance of switching towards renewable sources of energy which in turn can reduce the generation of waste that adversely affects the environment. The notion of environmental sustainability thus emerges as a critical component in any issues related to waste disposal and its management. The inclusion of sustainability into the management of waste disposal simplifies the issue to some extent. The need for intra-generational and inter-generational equity in waste disposal is relevant because one's preference is adversely affected by the consumption of another. Inter-generational equity of waste disposal comes into the frame, as those who are affected by the negative impacts may not be directly acquiring any benefits from the act that causes the negative impact. Even though they were not involved they are made to bear the impacts which seem to be contrasting. Thus we are obliged to be fair to our future generations and act in a way that can be more sustainable.

However, it is not that easy to avoid the generation of waste which might adversely affect the future generations. It is in this context that sustainability has it relevance by leading to the twin objective of reducing waste production and generation of energy from waste. As it is not practical to cut waste generation, focus is turned towards cutting its amount by adopting sustainable methods. Sustainability in waste management is generally associated with the " 3Rs '', Reduce, Reuse and Recycle. Reducing the amount of waste generated demands improvement in the efficiency level

either through the adoption of latest technology or through intentionally changing some of the life style habits. Reusing a product instead of throwing it away can also reduce the amount of waste generated in the short run. In the long run, focusing more on recycling can have the same impact as reusing. This principle of 3 Rs can emerge as a solution to one of the biggest problem faced by the modem states. Collective responsibility has to play a major role if this is to be realized:

A review of literature clearly indicate that if a sustainable waste management system is to be successful, it must have at the first place a decentralized system with large stake holder participation which is more or less associated with the administration and governance. If such a system is developed then public awareness can play a significant role because decentralizing the system ensures more public participation and thereby create awareness. The methods adopted in a pecific area should be based on the characteristics of that particular area which will make the functioning more cost effective. The available technology must be tapped to its full extent so that even waste can be source of energy. All this add to the development of a sustainable waste management system which is the need of the hour.

Waste-to-energy

The term “waste to energy” has traditionally referred to the practice of incineration of garbage. Today, a new generation of waste-to-energy technologies is emerging which hold the potential to create renewable energy from waste matter, including municipal solid waste, industrial waste, agricultural waste, and waste by-products. The main categories of waste-to-energy technologies are physical technologies, which process waste to make it more useful as fuel; thermal technologies, which can yield heat, fuel oil, or syngas from both organic and inorganic wastes; and biological technologies, in which bacterial fermentation is used to digest organic wastes to yield fuel. Waste-to-energy technologies can address two sets of environmental

issues at one stroke - land use and pollution from landfills, and the well- know environmental perils of fossil fuels. However, waste-to-energy systems can be expensive and often limited in the types of waste they can use efficiently; only some can be applied economically today.

Waste to energy technologies described above can be represented in the form of a diagram.

Figure –1
Waste to Energy

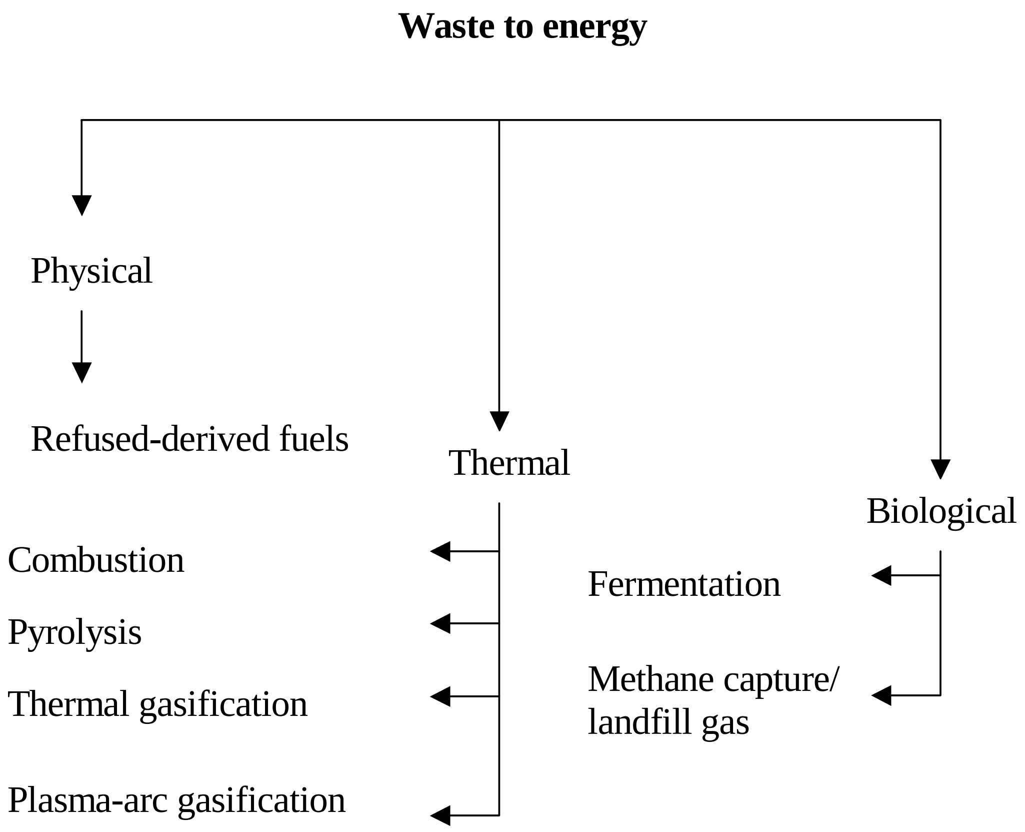

Waste-to-energy technologies convert waste matter into various forms of fuel that can be used to supply energy. Waste feed stocks can include municipal solid waste (MSW); construction and demolition (C&D) debris; agricultural waste, such as crop silage and livestock manure; industrial waste fom coal mining, lumber mills, or other facilities; and even the gases that are naturally produced within landfills. Energy can be derived from waste that has been treated and pressed into solid fuel, waste that has been converted into biogas or syngas, or heat and steam from waste that has been incinerated. Waste-to-energy technologies that produce fuels are referred to as waste-to-fuel technologies. Advanced waste-to-energy technologies can be used to produce biogas (methane and carbon dioxide), syngas (hydrogen and carbon monoxide), liquid bio fuels (ethanol and biodiesel), or pure hydrogen; these fuels can then be converted into electricity.

The primary categories of technology used for waste-to-energy conversion are physical methods, thermal methods, and biological methods.

Physical

Physical waste-to-energy technologies mechanically process waste to produce forms more suitable for use as fuel, producing refuse-derived fuel (RDF) or solid recovered fuel (SRF). RDF is a fuel produced by either shredding solid waste (such as MSW, C&D debris, or sludge) or treating it with steam pressure in an autoclave. RDF consists largely of organic materials taken from solid waste streams, such as plastics and biodegradable waste. The municipal waste is first processed to remove glass, metals, and other materials that are not combustible (many of which can then be recycled). Autoclaving (treating with high- pressure steam) kills viruses and other potential pathogens, and it also causes plastics to soften and flatten, paper and other fibrous material to disintegrate, and bottles and metal objects to be cleaned of labels. This process reduces the volume of the waste by up to 60%, and the residual material

can then be compressed into pellets or bricks and sold as solid fuel. Burning RDF is more clean and efficient than incinerating MSW or other solid waste directly, but the processing adds to costs.

Thermal

Thermal waste-to-energy technologies use heat or combustion to treat wastes. Methods include the following :

Combustion: Municipal waste can be directly combusted in waste- to-energy incinerators as a fuel with minimal processing, in a process known as “mass burn.” Heat from the combustion process is used to turn water into steam, which is used to power a steam-turbine generator to produce electricity. Next generation waste incinerators also incorporate air-pollution control systems, though ash or other pollutants captured in this process must still be disposed of.

Pyrolysis & thermal gasification: Pyrolysis uses heat to break down organic materials in the absence of oxygen, producing a mixture of combustible gases (primarily methane, complex hydrocarbons, hydrogen, and carbon monoxide), liquids, and solid residues. Low- temperature pyrolysis can also be used to produce a synthetic diesel fuel from waste-film plastic, for example. A beneficial byproduct of pyrolysis is a kind of charcoal called “biochar,” which can be used as a fertilizer and can also be used to absorb $C0_2$ and other emissions from coal fired power plants. Thermal gasification of waste, in contrast to pyrolysis, takes place in the presence of limited amounts of oxygen. The gas generated by either of these processes can be used in boilers to provide heat, or it can be cleaned up and used in combustion turbine generators. Whereas incineration converts the input waste into energy onsite, pyrolysis and thermal gasification allow the production’ of fuel that can be transported. In addition, the gases, oils, and solid char from pyrolysis and gasification can also be purified and used as a feedstock for chemical production and for other applications.

Plasma-arc gasification

Plasma-arc waste-to-fuel gasification uses a plasma-arc torch to produce temperatures as high as 13,000° F; This extreme heat breaks down wastes, forming syngas (hydrogen and carbon monoxide) and a rock-like solid by product called slag, which can be used in construction or road asphalt. As in coal gasification, the syngas can be converted into a variety of marketable fuels - including ethanol, natural gas (methane), and hydrogen - or it can be used to generate electricity directly.

Biological

Biological waste-to-energy technologies are those that use microbes or other organisms to produce fuels from waste. Varieties include the following:

Methane capture/landfill gas: Land filling is still the primary method of disposal of municipal solid waste and C&D debris in the US and many other countries. If left undisturbed, landfill waste produces significant amounts of gaseous byproducts, consisting mainly of carbon dioxide ($C0_2$) and methane (natural gas, CH_4). This "landfill gas" or "biogas" is produced by the anaerobic (oxygen-free) digestion of organic matter, Carbon dioxide and methane are both greenhouse gases that increase the risk of climate change when they are released unimpeded into the atmosphere, but methane is also a useful source of energy and therefore worth collecting as a biogas. Landfill gas can be captured via a collection system, which usually consists of a series of wells drilled into the landfill and connected by a plastic piping system. The gas can then be burned directly in a boiler as a heat-energy source, or, if the biogas is cleaned by removing water vapour and sulfurdioxide, it can be used directly in internal-combustion engines, or for electricity generation via gas turbines or fuel cells.

Biogas plants: Anaerobic digestion to produce biogas can occur either naturally (as in landfill gas), or in a controlled environment like a biogas plant. Feed stocks in such plants could include food-processing waste or other agricultural waste such as

manure. The process begins with the placement of waste and various types of bacteria into an airtight container called a digester. Advanced digester systems can now produce biogas with a pure methane content higher than 95%. The biogas can then either be burned directly in boilers, or cleaned and supplied as natural gas. Biogas plants can transfer electrical energy to the main utility grid, or they can generate power for use on-site in applications like lighting, processing plants, ethanol plants and greenhouses.

Fermentation: Fermentation uses yeast to generate liquid ethanol from biomass waste.

The various methods discussed above have been taken directly from The Cleantech Report, Lux Research Inc 2007.

Relevance

The relevance of such a discussion arises out of the issues that caused the closure of the waste treatment plant at Villapilsala in Thiruvananthapuram. Villapilsala was made to suffer in the effort of portraying Thiruvananthapuram city as a clean and green city. The hamlet was forcefully turned into the waste bin of the city. Ever since the plant started functioning there appeared externalities in many forms directly and indirectly. According to the Neo classical theory externalities occur when one's preference is affected by the consumption of another. This is exactly true in the case of Villapilsala. Here the life style, consumption pattern, habits etc of the city inhabitants are adversely affecting the very life of the village which was once peaceful. It has affected the social, economic, physical and mental phase of the people in that area.

The basic right of the people to enjoy clean water, clean air to breathe, healthy environment have been questioned owing to the improper functioning of the plant. The Karamana River which is the chief source of drinking water for the city has been polluted as a result of the flow of waste water from the plant. Thus the consumption pattern of the city dwellers has directly affected the life of the people of Villapilsala and indirectly affected their own life also.

The centralized system of waste treatment at Villapilsala proved to be an utter failure from the recent developments that caused the closure of the plant. The basic reason behind the failure of the plant is the bad governance system. The authorities failed to ensure the necessary supply of waste needed for the proper functioning of the installed technology. The heaps of non bio degradable waste. which could have been processed by scientific techniques like Sanitary Land Fills remained at the dumping side. The technique practiced at Villapilsala was in fact not scientific. A centralized system can be followed for the treatment of inorganic non biodegradable waste that cannot be treated individually at the source of generation.

The problem could have been solved to some extent with better public awareness. Generation of energy from the waste generated with the application of apt technology is an enhanced solution to the problem of waste disposal management. Bio degradable waste generated can be used for the generation of biogas that can be used for cooking purposes. Similarly, the non bio degradable waste collected can be converted into energy generating sources through the application of the various techniques that has been discussed above. The different techniques of converting waste to energy appear to be very significant considering the predicament of the Villapilsala sight.

Conclusion

Any issue regarding environment generally find their back up in the principles of welfare Economics. Efficiency which is one of the basic concepts in Welfare Economics is a state in which it is not possible to make someone better off without making somebody else worse off. In the case of waste disposal issue at Villapilsala, the people of Villapilsala are made worse off so that Thiruvananthapuram city is made better off. Based upon the efficiency notion defined in Welfare Economics the waste management system is rather inefficient. There are two basic problems that need to be solved in attaining efficiency. One is the static problem of managing the waste generated at a

point in time which in turn can be related to intra- generational equity of waste disposal. The second is the intertemporal problem of managing the disposal of waste over the time that is related to intergenerational equity of waste management. An efficient solution demands that no one should be made better off at the cost of another one. Thus welfare can be achieved through an efficient system of management.

In order to ensure welfare of the society the adoption of an efficient system of waste management is central. An efficient system of waste management is a subjective topic as it varies depending upon the characteristics of different regions. Regarding the Villapilsala waste treatment plant, instead of a centralized system of waste treatment, a decentralized system is more suitable. Such a decentralized system of waste management will be more successful with the element of collective responsibility and public awareness. People should be made aware of the importance of 'reduction at the source'. Techniques like pipe compost, vermicompost, bio gas plants etc helps in the reduction of waste at the source. This way, bio degradable waste can be disposed at the source of generation itself. Thus reduction at source and generation of energy at source will take place. Arrangements can be made so that the non biodegradable waste gets regularly collected even at the village level.

One major drawback of such system is that they get introduced only in the metropolitan cities. Segregation process also should happen at the source of production. Segregation of the waste generated at the source is very crucial in the operation of waste-to-energy techniques. This segregation of waste at the source requires awareness on the part of the people. Each individual should take the initiative in popularising segregation at the source. The remaining part rests with the authority. The authority must impart proper governance of the respective waste management system. Private participation in the management of solid waste can also make the system more effective. Those who provide the service of waste disposal need to be

properly appreciated for the service that they provide. As a suggestion pay and use system in a progressive manner can be introduced with the aim of reducing the waste generated. Studies have proved that if provision of better service is ensured then people will be willing to pay even a higher amount. In one sense the Villapilsala issue has led to certain positive impacts as various institutions developed their own solid waste treatment systems, some households resorted to pipe compost, biogas plants etc. This system must be expanded to every household, institutions and industries. The implementation of an effective waste management system has several direct and indirect benefits like improvement in health, improvement in environmental quality, savings in electricity costs and the like. The success of such a system relies on the good will of the governing authority and also on the collective responsibility of each and every individual resident.

Southern Economist,
1 November, 2017

When 'Anybody Can Be Brahmin'

Appointment of Dalit Priests to Kerala Temples

O.B. Roopesh

On 9 October 2017, the Travancore Devaswom Board (TDB) in Kerala decided to appoint 36 non-Brahmin priests, including six Dalits (from different Dalit castes), to the Brahminical temples of Travancore . The majority among the 36 priests are Ezhavas (belonging to the Other Backward Classes [OBCs] group). The TDB has decided to introduce a reservation policy in the recruitment of temple priests, a decision that has garnered attention across India for its "radical" nature. It is being celebrated as a revolutionary decision taken by the Kerala government and an indication of the progressive nature of Malayali society.

However, it must be noted that this move comes eight decades after the Temple Entry Proclamation in 1936. Further; such a narrative of "progress" fails to capture the complex layers of caste practices prevalent in Kerala's temples and the process of social formation of a "Hindu community." This article is interested in the "lower" castes' (Dalits, OBCs, and Adivasis) aspiration to become temple priests, and the willingness of the state and a section of the upper castes to accept lower-caste men as temple priests. An analysis of these processes must exceed simple proclamations of revolution, progress and the annihilation of caste. Thus, this article contextualises the appointment of Dalit priests in Kerala temples by pointing out the tendency of Brahmin youth to move away from priestly jobs, aspirations of the lower castes to become priests in Brahminical temples, and formation of the Hindu community through a reconfiguration of caste.

Paucity of Brahmin Priests

Primary data collected for the author's doctoral research shows that the scarcity of Namboothiri (Kerala Brahmins) priests in Kerala temples is a live issue,

One often hears complaints from temple administrations about the difficulty in finding a Namboothiri priest. While the demand remains high, supply has dwindled, particularly in small and medium temples. This is directly related to the social transformation of the state over the last many decades, especially since the eradication of landlordism and implementation of the Kerala Land Reforms (Amendment) Act, 1969. Temples have been undergoing financial instability as a result of land reforms and the restructuring of society. In this context, younger Namboothiris largely seek mobility through modern education and employment. Moreover, changing standards of social status and codes of social dignity have marked priestly jobs as low-rated ones in the marriage market of the Namboothiris.

An award-winning movie, *Nirmalyam* (an offering of flowers) (1973), directed by M T Vasudevan Nair, shows the shift from priestly jobs to modern bureaucratic jobs. In the movie, a young Namboothiri temple priest is forever carrying a “study guide” and preparing for the public service commission entrance examination, eager to secure a junior position in government service. This process, accelerated with time, has resulted in a large section of Namboothiri youths turning to higher education, new professions, and migration.

Yet, interestingly, alongside this change there has appeared, since the late 1960s, a proliferation in temple activities, including the renovation of temples, conversion of non-Brahminical places of worship like *kavus* (sacred groves) into the Brahminical temple structure, and several entirely new temple practices. It became a noticeable phenomenon in the 1980s. This has produced the context of increasing demand for temple priests and the gap in availability of Namboothiri young men willing to work as priests. One respondent Vasudevan *tantri* (super-specialist priests who are the authority in ritual practices in temples) informs, in the cases of Namboothiri santhis (priests), it is very difficult to get a Namboothiri bride. Namboothiri girls are not interested in men working as priests. Continuous work for 365 days in a year

without a single holiday is not an attractive life to the girls. In addition, leisure time for a priest is quite low. When the girl comes near a boy, she will get oil and butter smells from his body. He will not wear jeans and shoes. A Namboothiri priest might stop his education in 10th standard while most girls complete university degrees. She would not like to marry a 10th standard-pass priest.

Unlike the tantris, santhis receive little salary (and respect). Tantris have emerged as a rich class among the Namboothiris. According to the traditional tantri association, Akhila Kerala Tantri Samajam, the number of tantris from traditional tantri families has increased from 240 in 1998 to 575 in 2017. Youngsters who are highly educated and some who had professional jobs have also opted for tantriship as a career. Many men from outside the traditional Narnboothiri tantri families are also opting for tantriship as a career. But, they are not recognised by traditional tantris.

Kshetratantra Trainings and Aspiration of Non-Brahmins

The training of priests was traditionally conducted in and by Namboothiri families, but the above-mentioned social conditions contributed to the decline of such spaces, leading to the setting up of institutions for priest-training. In 1969, the TDB unsuccessfully began a tantra training centre and admitted non-Brahmin boys. According to a respondent, while the trained non-Brahmin priests were appointed in temples, they faced resistance from upper-caste believers and the temple administrations, and were forced to work as clerks in 1973. Rashtriya Swayamsevak Sangh (RSS) leader Madhavan (born in the Zamorin royal family) initiated a training institution called Tantra Vidya Peedham in 1972 to train boys as priests (based in Aluva, Ernakulam district since 1984). It was a successful experiment in the institutionalisation of *kshetratantra* (tantra for Brahminical temples of Kerala) training. Interestingly enough, while Madhavan was vocal about including non-Brahmin priests in temples and argued against birth ascribed Brahmin identity, his institute

was opened exclusively for Brahmin boys. Nonetheless, outside his institution, he encouraged the training of non- Brahmin men in kshetratantra. He believed Brahminness should be ascribed through karma, not birth. So, the trainees received *upanayana* (the "sacred thread" ritual), and were taught *shodashakriyas* (16 refinement ritual practices from birth to death) and kshetratantra. This has become the regime in all non-Brahmin kshetratantra institutes.

The Kerala Kshetra Samrakshana Samithi (KKSS), an offshoot of the RSS, has also initiated similar moves. According to its office bearers, a majority of its participants are from lower castes, especially the Ezhavas/Thiyyas with relatively few upper-caste participants. Few Adivasi boys from Wayanad district have also received training from the KKSS. Paravur Sreedharan tantri is an Ezhava who gained expertise in Brahminical kshetratantra. He became the tantric in many Sree Narayana Dharma Paripalana Yogam (SNDP)-run temples. "Tantra Samuchayam" and other kshetratantra texts were not followed as basic guides for pujas in the SNDP temples, where Ezhava priests were trained under senior priests. Interested Dalits also enlisted for such training from SNDP temples. But in the late *1980s*, new tantra institutes were started by Ezhavas. It was the time when Ezhava temples began to accept Brahminical tantric texts as a basic guide for kshetratantra (although they are not completely followed even to this day). Some Ezhava priests consciously reject Brahminical practices like wearing the sacred thread and following other rituals. But, some others claim to have achieved Brahmin status. In the 1980s, Rakesh, Sreedharan tantri's son, started the Tantra Vidya Gurukulam in Paravur; Anirudhan tantri began Sree Gurudeva Vaidika Tantra Vidya Peedham at Paravur in Ernakulam district; and Karumatra Vijayan tantri opened the Guru Padham at Konothukunnu in Thrissur district. The Nair Service Society (NSS) began the Sri Padmanabha NSS Tantra Vidya Peedham in 2010. Many similar small institutes began to emerge across Kerala, training hundreds of non- Brahmins for a career as temple priests. The scarcity of

Namboothiri priests and the compulsion to continue puja in temples forced the temple administrators to accept non-Brahmin priests.

Nonetheless, the demand for Brahmin priests is not only an upper-caste one. Ezhavas/Thiyyas widely invite Namboothiris to family functions and family temples. A majority of the committee members of the Ambalakulangara Umamaheswari temple, Kozhikode district (established in 2005) are Thiyyas. But, they struggled hard to get a Brahmin priest for the temple. In the words of a temple committee member, "the tantri was repeatedly advising us about the difficulties to get Namboothiris. Even if you get somebody, there is a good chance that they go away. We had a firm desire that the priest must be a Brahmin. Kalidasan Namboothiri came visiting a day before the installation of the deity. He was looking for a place to stay while preparing for an examination and offered to conduct the puja for three months. We arranged a house nearby the temple. It is only with this assurance that we decided to take oath to conduct the daily puja. But the tantri pointed out that after three months we will be back to square one. We assured him that we will find a Namboothiri replacement."

Caste Discrimination in Temples

Amidst the all-enveloping euphoria, it is important to remember that caste-discriminatory practices continue to be a part of temples even today. In 1992, an Ezhava, K S Rajesh, was appointed as a santhi by TDB in Kongorpilly Neerikode Siva Temple at Alangad, Ernakulam district. The appointment was challenged by N Adithyan in the Kerala High Court on the grounds of violation of "tradition." In its verdict, the court reaffirmed the state's commitment against discrimination on ethnic grounds while upholding the appointment. The court allowed Rajesh to take charge as the priest of the temple in *1993 (N Adithayan* v *Travancore Devasom Board and Others* 1996). The Supreme Court, too, in 2002 upheld the high court judgment.

These cases received a mixed response. For instance, the All Kerala Vaidika Suraksha Samithi released a press note against this decision. They argued that the "decision of the Devaswom Board to implement non-Brahmin customs in temples destroys the purity of the temple." They said, "the decision to appoint Rajesh as a tantri brought up many questions in the world of believers." They demanded a referendum among the believers on the matter of the appointment of non-Brahmin tantris and santhis in temples.

Though the Supreme Court order was clear, a similar case was reported in August 2017. According to this report, an Ezhava priest, Sudheer Kumar, was appointed as a *keezhsanthi* (assistant priest) in the famous TDB- administered Chettikulangara Devi temple at Mavelikkara, Alappuzha district. However, an RSS-controlled organisation, Sreedevi Vilasam Hindumatha Convention, opposed this appointment and argued that only Brahmins can perform puja in the Chettikulangara temple. The temple tantri, too, took the same position.

There was another incident reported from Pattambi in Palakkad. Biju Narayana Sharma, a Dalit priest in the Vettakorumakan temple, faced an early morning acid attack on his way to the temple. Soon after, he was terminated from his job and, a few months later, he was stabbed and injured by unidentified persons in his home.

On 17 January 2014, a Dalit percussion artist was banned from performing the *elathalam* (a miniature pair of cymbals) as part of *the panchavadyam* (five-instrument set) in the Guruvayur Sreekrishna temple. He had been a part of the panchavadyam performance along with the upper-caste Marar (traditional temple drummers) men for the last 15 years. Reportedly, some upper-caste temple staff members spotted him performing at the temple. "They complained to the temple authorities, who asked me through an agent not to repeat the performance in the temple. I have been banned on the basis of my caste".

Conclusions

The above-mentioned processes and tendencies should make one circumspect about the appointment of Dalit priests: (i) Namboothiris moving away from priestly work and thereby, creating a scarcity of Namboothiri priests; (ii) institutionalisation of kshetratantra and the evolving non-Brahmin training centres; (iii) intervention of courts enforcing constitutional rights; (iv) continuing caste discrimination; (v) reinterpretation of Brahminness based on karma (one's actions determining Brahminness) and, therefore, the symbolic conversion of lower castes to "Brahminhood"; and (vi) the aspiration of lower-caste men to be priests in Brahminical temples while preferring the services of Namboothiri priests in their own temples.

While Namboothiri youngsters consider priesthood as an obstacle to achieving social mobility and status, lower castes consider it a disruption of discriminatory practices and attainment of social status in the hierarchical caste system. The training institutes provide both opportunity and training to convert the lower castes into Brahmins symbolically. In such cases, they do upanayana, follow shodashakriyas, parrot the Brahmin language, etc. The process of symbolic conversion is not an eradication of caste, but a mere reproduction of Brahminical practices and knowledge systems. It reinstates the higher status and purity of Brahminness through the consent of lower castes and their symbolic conversion. Thus, it has become a favoured strategy of the RSS, widely used in their training centres, towards "solving" the problem of the caste system. The discourse over temple priesthood reconstitutes temples and Brahminness in a new fashion. It is important to note the difference between such symbolic conversions into Brahminhood and the court's sanction for lower castes conducting pujas in temples. Instead of Brahminness, the court takes "expertise" in rituals as a criterion in appointing a priest in a temple. The courts have resolved related litigations, too, on the basis of constitutional rights as a safeguard against discriminatory practices. However, on the other hand, appointing non-Brahmins to

the sanctum sanctorum is a survival mechanism of Brahminical temples, for, otherwise, they might fall into deep crisis without temple priests. Moreover, this serves the ideological function of providing a (seeming) resolution to the caste question for the Hindu right.

Caste is constantly being reconfigured in relation to the social conditions of Kerala. It increasingly visibilises the limitations of old categories. This is evident not only in the ascent of lower castes to spaces dominated by the upper castes, but also the changing caste practices of the upper castes. Thus, this is a reconfiguration, even contestation, of caste practices, but surely not the annihilation or eradication of caste. The formation of a cohesive "Hindu community" is a vital objective being pursued through such a reconfiguration of caste, not the annihilation of the system. This process began in the early decades of the 20th century and continues to date. Temples have become the centre of such discourses and a constitutive process of becoming Hindu in contemporary Kerala.

Economic & Political Weekly,
18 November, 2017

Brahmaputra's dredging vacillations

Banjot Kaur

Assam is crawling out of a ravaging spell of floods. Like any other year, the political machinery is busy assuring people with solutions to the state's perennial sorrow; often repeating the same words parroted over years. So, when on July 26, the Union Minister for Road Transport & Highways, Shipping and Water Resources, Nitin Gadkari announced that dredging of Brahmaputra river would take off by September, it opened a Pandora's Box. Last year Chief Minister Sarbananda Sonowal made the promise of dredging the river to solve the state's flooding problem "permanently". Already close to three months have passed by but there is no sign of any dredging. Rather scientists and officials now say that it is not a viable option and even if pushed hard would not be economically feasible.

Sonowal's plan involves dredging a stretch of 891 km of the Brahmaputra from Sadiya in the north to Dhubri in the south of the state. Till mid-November, as Down To Earth (DTE) finds, the plan remained on paper and nothing significant was done on the ground. Even the basic Detailed Project Report (DPR) is not ready as of now. Without this the government can't even move a file to get permission for various activities. "We have forwarded the proposal to the revenue department for financial clearances. After that a DPR would be prepared. We hope to start by November," says Ranjeeb Ray Baruah, the deputy secretary of Assam's water resources department. According to the plan, dredging of the Brahmaputra would cost ₹400 crore. The entire project, which also includes the construction of the Brahmaputra Expressway on both sides of the river, would cost ₹40,000 crore.

Floods impact the state every year. The only thing that changes from year to year is the numbers-of casualties, people affected, the money spent on relief operations. The 2016 floods in the Brahmaputra killed over 64 people and displaced

over 4.5 million. This year the floods have killed 160 people and displaced over 5.6 million.

The massive travesty has raised questions about how to tackle the recurrent problem of flooding in a sustained manner. Dredging has emerged as a solution that would practically clear silt from the mighty river thus easing floods and erosion. But experts and Assam government officials argue now that it is not the solution to the state's recurring floods. It seems that the state government has also changed the objective of its promised dredging plan. Baruah informs DTE, ''We are going to dredge only selective reaches (parts of a river channel) to increase the river's navigability. The entire river will not be dredged." Baruah replied in the negative when asked if those reaches have been identified.

Dredging a Solution

Dredging is undertaken to dig out excessive silt from the riverbed, which gets deposited over a period of time. Large vessels called "dredgers" are used. Dredging Corporation of India (DCI), a government of India owned company, will take up the project in the Brahmaputra. N S P Prasad, DCI's deputy general manager, explains the technology, "Small dredgers would be used for the Brahmaputra. We would use Cutting Section Dredger (CSD) and other technologies. It will be decided after we receive a DPR."

The length of these dredgers may vary from 70 to 130 metres. The CSDs are usually stationary. They are attached to poles, called "spuds", built in the river. The dredgers are equipped with a big cutter head. It keeps rotating and breaks down the soil into minute pieces. The dredged soil is sucked by the pumps. It is then transported to the shore using pipelines.

"Once it is transported to the shore, it remains there and acts as embankment. De-watering of the dredged material would be done in the areas having water crisis. The water would be transported back to the river," Prasad says. This embankment to

be formed has been proposed to be converted into the Expressway as promised by Sonowal.

However, there is great confusion over how dredging emerged as the preferred solution to flooding in the state. The Assam government formed an expert committee of seven members headed by the former Gauhati University professor Dulal Chandra Goswami to suggest ways to tackle the Brahmaputra's sedimentation. The committee nowhere suggested dredging as the complete solution in its report submitted in September 2017. "One of the key recommendations was that there is huge scarcity of credit worthy data regarding the volume and characteristics of the sediment load of the Brahmaputra," says Arup Sarma, professor with IIT-Guwahati's civil engineering department, who was also one of the members of the committee. The troublesome question remains that if there is lack of data then how did the government decide to go ahead with the plan for dredging.

According to Sarma, the sediment load of Brahmaputra varies from point to point. "On an average, one can roughly say that the sediment load from Brahmaputra is 0.7 billion tonnes per year. After China's Yellow River, it is the second highest in terms of sediment yield per unit of catchment area," Sarma says. This indicates at the massive amount of silt to be dredged out if the plan is implemented.

It is not just this expert committee, but even DCI in a report last year said that a detailed hydrological and morphological study of the river was required before dredging. Besides, the state government is also expected to take locals into confidence before undertaking dredging. 'We have not taken consent everywhere. Wherever it was necessary, it has been taken," says Baruah.

This is not the first time that Brahmaputra has been subjected to dredging to control floods. In the 1970s, two attempts to dredge the Brahmaputra were undertaken. But they failed to make an impact as the silt collected again. Experts also say that dredging only the river or parts of it and leaving catchment areas out of the project is

not going to help in controlling floods. According to the Water Resources Information System of India, the catchment area of the Brahmaputra on the Indian side is 1,94,413 sq km. Dredging would be useless unless the government has a plan to deal with this massive catchment area.

The problem of silt is not limited to the Brahmaputra and most Indian rivers are looking for ways to deal with it. And though dredging features as a solution it has not been effective to control floods. The Ganga has been a river of much concern with regards to the problem of sedimentation. The Chitale Committee on Desiltation of Ganga, constituted by the Union government in July 2016 to study silt in Ganga, said in its report, “Though de-siltation can improve hydraulic performance of the rivers, it has no direct role in improving environmental flow in the river. On the other hand, indiscriminate de-silting would adversely impact a river’s environmental flow.” The committee in its report adds that erosion, sediment transport and siltation are very complex phenomena. It is impossible to apply a one-size- fits-all approach to sediment management and control, because the issues involved are frequently very regionally-specific. Local factors such as topography, river control structures, soil and water conservation measures, tree cover, and riparian land-use or land disturbance can have a large impact on sediment loads in rivers. Jammu and Kashmir also announced theJhelum’s dredging after the floods of 2014. The project was awarded to a private firm with the deadline of March 2017. However, the firm could not complete the work on time and its deadline has been extended by an year. “The total target of dredging is 1.8 million cubic metres. It is being done to restore the flow of Jhelum. Whether it will help minimise floods or not can be said only after the process is complete,” says Abdul Wahid, the chief engineer of the state’s irrigation and flood control department.

Odisha government experimented with dredging in Luna river to restore flow for controlling floods. From March 2012 to April 2014 the dredging continued. “The

silt was left on the embankment by the dredger. It obviously came back to the river. How many times are you going to do it?" asks Ranjan Panda, who is involved in river conservation advocacy in Odisha.

Risks involved

A UK-based think tank, Chartered Institution of Water and Environmental Management (CIWEM), came out with a document *Floods and Dredging-A* Reality Check. It concludes that the river channels do not become large enough to contain extreme floods even after dredging. It does not prevent flooding during extreme river flows. The report was prepared out of a study of the rivers of Somerset county of England in 2014.

The CIWEM document points out three major risks. Firstly, it will increase flood risk for communities downstream by speeding up the movement of flood water, Secondly, it would destabilise river banks, causing erosion. Lastly, it would lead to the loss of wildlife and habitats both within the river and across the flood plain.

This applies to India as well as the biodiversity in the Brahmaputra will also be at risk. According to the head of life sciences department of Dibrugarh University, Bijoy Neog, the Brahamputra basin has freshwater river dolphins which have been declared endangered by the International Union for Conservation of Nature. According to a paper presented by Patna University's R K Sinha, D K Kedia and Anupama Kumari during the "International symposium on river biodiversity: Ganga-Brahmaputra-Meghna river basin" in 2014, as many as 583 Ganges dolphins were found within the Assam- Bangladesh stretch of the Brahmaputra in 2012.

Neog doesn't find it worthy wasting the exchequers' ₹400 crore on a project which would merely boost trade at the cost of biodiversity. Sarma suggests a plan must be worked out comprising vegetation and afforestation, which can help reduce the sediment yield of the Brahmaputra, It would benefit people living both upstream and downstream of the river.

The Chitale committee, like Sarma, too pitches for good agricultural practices in catchment areas so that the silt doesn't get deposited again and again. Dredging then remains a simplistic and incomplete solution to the complex problem of sediment equilibrium and recurring floods. The government and the authorities responsible for the management of rivers need to develop a multi-pronged strategy for ensuring a flood-resilient future.

Down to Earth,
30 November, 2017

Geopolitical Problem of Water War

(A Review of the Book 'Indus Divided: India, Pakistan and the River Basin Dispute' by Daniel Haines)

H.S. Mangat

The title of the book under review, Indus Divided: India, Pakistan and the River Basin Dispute, is quite attractive for the scholars interested in the study of water resources and their utilisation within the the Indus drainage basin, particularly when it has become a bone of contention due to the emergence of an artificial international boundary bifurcating it into two halves. The partition of India divided the Punjab province, known as the "land of five rivers" constituting the Indus basin.

Impact of Human Interference

A river basin is not a political entity, but a physical unit having its own boundary governed by the physical processes operating in the drainage basin. Water being the basic requirement for the growth and development of any organism, river basins had been the cradle of a number of human civilisations and the Indus Valley Civilisation is one of them. Thus, river basin is not only an area of formal homogeneity, but also an area with a distinct ecological environment. Therefore, any type of human interference in it is bound to disturb its ecosystem, having its own repercussions, like disagreements, disputes, wars, etc.

The Indus basin is a well-defined geographical unit enclosed by the physical boundary of the watershed. By virtue of its existence since centuries under a similar geographical environment, it has developed into a socio-economic, cultural, functional and ecological unity. Within the main watershed, there are sub-watersheds associated with each tributary of the river. All the sub-watersheds have also developed their own areas of functional unity based on the geographical setting. Economy and social life within the basin is controlled by the riverrine ecology in which the river channel has a

dominant role to play. Any human intervention with the river channel, territorial or physical, will have its own consequences.

The partition of India resulted in the division of the Indus basin, which changed the ownership of its waters from a single user to two competing users. Wherever and whenever such a situation arises at state, national or international levels, unsettled water disputes are bound to occur, as it happened when the Punjab province was divided between India and Pakistan in 1947 and the state of Punjab between Punjab and Haryana in 1966.

Investigating Historical Backgrounds

Daniel Haines has effectively traced the history of a geopolitical problem of a water war between India and Pakistan. It is rare to find such studies based on intensive research work dealing with an international problem. The depth of the study can be gauged from the fact that it is supplemented with 775 notes (references) apart from the select bibliography spreading over 10 pages of the book, based on the scanning of the records of various archives, libraries, newspapers and official records of the United Kingdom (U.K), India, Pakistan, and the International Bank for Reconstruction and Development. The book is not just the description of a historical account of different events, but is a holistic exercise in which Haines has investigated the backgrounds and the circumstances under which such events have taken place at length.

This study deals with not only the issue of check and release of water, but also the Indus Waters Dispute (IWD) in a much broader perspective. Haines himself has asserted that “This book is about the politics of the Indus dispute: how and why it arose, the impact that it had on state- building in the newly independent states of India and Pakistan, its effect on their relationship to the international community, and the dispute’s apparent resolution in the Indus Waters Treaty of 1960-Indus dispute therefore encompasses water both as a wet, flowing material substance that engineers

could divert and farmers could use, and the relationship between rivers, territory and state space. This historical study of river water disputes revolves around the issue of a human-land relationship reflected through sovereignty, territory, state and the politics of entitlement at local, national and international levels; not only to understand the cause, but also to find out its solutions.

Territorial Dispute

The first chapter of the book, “The Problem of Territory,” is devoted to the partition of India. Political organisations like the Indian National Congress, the All-India Muslim League and the Akhil Bharatiya Hindu Mahasabha, and prominent political personalities like Mahatma Gandhi, Jawaharlal Nehru, Vinayak Damodar Savarkar and Muhammad Ali Jinnah, provided a base for the emergence of trans-regional alliances which ultimately facilitated the partition of India. Sir Cyril Radcliffe, a British lawyer, who headed the Boundary Commission, divided the provinces of Punjab and Bengal according to religious demography. It looks like Haines is not satisfied with the international boundary drawn by Radcliffe, as he has asserted that, “I will suggest in later chapters-where the boundaries of independent Pakistan could and should lie” On the whole, he has presented a brief account of the historical circumstances that led to the partition of the Indian subcontinent in 1947. Apart from local exigencies, the shattering of the British empire during World War II also facilitated the partition of India at this point of time.

About Kashmir, Haines has articulated that about 500 princely states occupying nearly one-third the area of the Indian union joined either India or Pakistan, while Kashmir did not join with anyone. Kashmir, with a majority Muslim population, under the rule of the Hindu king Hari Singh, was hoping to remain independent.

The Maharaja signed a standstill agreement with Pakistan to ensure that Kashmir’s existing systems of trade, travel and communications, which largely ran through the now- Pakistani portions of Punjab, would remain open. The standstill

agreement, and the existence of these routes, formed parts of later Pakistani claim on Kashmir. On 22 October, large number of tribesmen began entering Kashmir to fight against the maharaja's forces, assisted (and, India alleged, commanded) by Pakistani military and civil officers. On 26 October, the Maharaja signed an Instrument of Accession to India in order to receive Indian military aid. The Indian and Pakistani armies fought each other to a standstill by January 1949, when the United Nations (UN) imposed a ceasefire. The ceasefire line, known since 1972 as the Line of Control, now forms the de facto border between Indian-held and Pakistan-held territory.

Haines considers the territorial dispute between India and Pakistan as complex and ambiguous, and, therefore, mentions that: "the flow of the Indus system rivers through Jammu & Kashmir became a focal point for that ambiguity." He has further emphasised that "the border-crossing flow of the Indus and its tributaries would soon unleash another bitter struggle to define what should, and should not, lie within each state's borders".

Claims and Counterclaims

Claims and counterclaims on water is the major theme of "Territorial HydroLogics" presented in Chapter 2. While pleading its case for more water, India stressed that eastern Punjab remained underdeveloped during the colonial regime as the colonial government developed canal colonies in western Punjab to settle the progressive Sikh farmers: British also allotted land to the war heroes in the canal colonies. India had been stressing that it requires more water to develop its irrigation system in eastern Punjab which was also required for displaced progressive Sikh farmers after the partition of India. It was highlighted that India had inherited only three of pre-Partition Punjab's 16 canal systems-All the rich colonies developed by men and women, who have now been forced to leave their homes for India, have

gone to West Punjab. Historically uneven regional development and pressing need were elements of Indian claims on Indus system waters.

Pakistan, on the other hand, adopted a well-planned strategy. First, it was claimed that it had already acquired the rights to the water through a prior appropriation. According to this approach, Pakistan had the entitlement to continue receiving the same water from the same source. First, the upstream water user (India) had the responsibility not to harm the downstream water availability. Second, "They developed an image of Pakistan as the victim of Indian upstream aggression, while simultaneously threatening war in response". To get international sympathy, the leaders of Pakistan projected that "Pakistan was a victim of bullying by a larger, more powerful neighbour". It was successful to some extent when we find that the British High Commissioner in Karachi reported to London, "the fourfifths of the present population of the West Punjab who might expect to die of hunger then would certainly prefer to die fighting now".

With this, the dispute captured the Western attention. Further, "the West Punjab provincial assembly passed a resolution in January 1953 announcing that the province was prepared to make any sacrifice to get its share of the Indus waters". Meanwhile, the United States (US) diplomats in Pakistan wrote home to warn that "sources report man in street openly advocating Jihad against India".

Thus, both India and Pakistan remained busy in their claims and counterclaims on water to draw the attention of Western countries, but both the U.S. and the U.K. preferred to remain in the background and supported the World Bank's negotiating initiative from 1951 onwards.

Genesis of the Kashmir Conflict

Haines traces the genesis of the Kashmir conflict between India and Pakistan in Chapter 3, "Sovereignty Entanglements in Kashmir." The most fundamental problem, according to Haines, was that both the countries had conflicting claims over Kashmir

and there was no line of agreement as both were strict in their positions. For both the countries, it was not only the territory, but water resources of Kashmir that were at stake, as all the three western rivers-Indus, Jhelum and Chenab-pass through Kashmir. Pakistan considered that India can control head- waters of the Indus basin, therefore, it wanted to get control over it.

Taking into account “the geographical and strategic position of Kashmir in relation to Pakistan, the Prime Minister of Pakistan wrote a letter to the us president in 1949 in which he has spelled out the claims of Pakistan on Kashmir as, the flow of its rivers, the direction of its roads, the channels of its trade, the historical, economic and cultural ties which bind its people to Pakistan, link Kashmir indissolubly with Pakistan.

Arguing on the basis of downstream river integrity that Pakistan had rights to Indus system waters, Pakistani leaders claimed that Pakistan’s right to water conferred a right to control the territory that contained the rivers’ headwaters: Kashmir.

This claim, however, has no weight as many rivers cross international boundaries. The Ministry of External Affairs of India pointed out that if lower riparian could legitimately claim physical control of the upper reaches of the rivers, national maps would need redrawing across the world.

The engineers of Pakistan feared that, “If India drew water from the Chenab and Jhelum, two of the western rivers, then even Pakistan’s ability to feed supplies into the Sutlej Valley via link canals would suffer”. On the issue of diversion of water by India, Nehru said, “Would India take the rivers to the sky?” Haines has observed that “Kashmir and river waters were, in this picture, thoroughly entangled”.

In this context, he argues that the Indus Waters Treaty represented only the narrowest settlement of the water dispute because it did not address any of the territorial concerns that underpinned hydro politics in the basin.

Division of Canal System

The discussion under Chapter 4, titled "Punjab's Riverine Borderlands," is specifically focused on the division of the canal system, the lifeline of the undivided Punjab province. With the demarcation of an international border by the Boundary Commission chaired by Radcliffe after the partition of India, the possession and sovereignty rights on water also changed, which resulted in a controversy on canal water, which was the only source of prosperity in the Indus basin. Disputes over the possession of Hussainiwala and Sulemanki waterworks on the River Sutlej emerged to be the major contentious issue between India and Pakistan as a result of the demarcation of the boundary. From these head-works originated several canals providing water for irrigation to India as well as Pakistan. Haines has minutely covered this conflict by pointing out even daily movements and efforts on both sides of the border to keep their supremacy and control over the head- works. The control of Sulemanki was so dear to Pakistan that Sahibzada Nawazish Ali has observed that the Sulemanki headworks was "our life line", and that Pakistan ought to safeguard its interests in the irrigation system by securing "every inch of territory awarded to us" by Radcliffe.

Pakistan claimed the control of both Sulemanki and Firozpur headworks on the grounds that it uses 100% and 75% of the water associated with these head-works, respectively, which they ultimately acquired through a 1960 ministerial agreement between India and Pakistan.

The meandering nature of the river associated with erosion and deposition of sands on each side of its banks and the shifting nature of the islands of River Sutlej was another area of conflict. Under these circumstances, both India and Pakistan were struggling to protect their territory, which was not fixed and subject to change with river action. Whether because of the ambiguities in Radcliffe's award of the

headworks, or because of islands appearing and disappearing in the river, the spatial edges of the Indian and Pakistani states' domains were blurred.

However, both the governments have reasonable understanding with each other and most of the minor issues were mutually resolved. Ultimately, the surveyor generals of India and Pakistan demarcated and mapped the international boundary between the countries. in 1963. Any minor issue that emerged later was also resolved with mutual understanding and cooperation.

Lilienthal's Proposals

The background scenario of the geopolitical environment proceedings of the World Bank Treaty between India and Pakistan is the major thrust area of Chapter 5, "Spaces of Cooperation." In fact, to keep Russia away from India, the US wanted to mediate to resolve the Kashmir conflict and divisions of river water between India and Pakistan. The major focus of the chapter is on "the ideas that David E Lilienthal set out in a 1951 magazine article, entitled 'Kashmir: Another "Korea" in the Making' The whole chapter is devoted to the discussion on this article as Haines has highlighted the background, the process of its evolution, publication and application of its results to resolve the dispute between India and Pakistan technically, and not politically.

Lilienthal was the founding director of the Tennessee Valley Authority (TVA) in 1933, the world's first integrated river valley development project. He wanted the whole Indus system to be developed as a unit on the lines of TVA system back in US. His most important principles were an "apolitical" approach based on technical and engineering data, and an assumption that the Indus Basin constituted a single hydrological unit. India and Pakistan, he argued needed to work together in a joint use of this truly international river basin on an engineering basis. In Lilienthal's view, dividing the basin between states meant ignoring the rivers' ability to tie human actors

and environmental processes on both sides of the border together. Political and administrative boundaries within the basin, in his view, were human imposition.

Lilienthal's proposals provided an opportunity for the World Bank to establish it as a major force for international development by helping resolve the IWD. Eugene R Black, the then president of the World Bank, told India and Pakistan that "the Bank would tender its good offices in canal water negotiations on the condition that both governments accept three basic principles of Lilienthal's proposal", to which both the countries agreed. However, neither relinquished their sovereignty rights on water and, due to lack of mutual trust, the idea of joint development had completely failed by 1954, for several reasons.

Neither India nor Pakistan seriously considered constructing a unified system of works for mutual benefit that spanned over two sovereign territories. Ultimately, the World Bank accepted a territorial principle by which both India and Pakistan can construct the works located in their own territories. The World Bank also ensured as much water to the canals of Pakistan as these were provided before partition. In addition, the World Bank promised more water for the Sutlej Valley canals.

World Bank Strategy

The conditions and compulsions under which the World Bank had to work to strike an agreement to resolve the IWD are presented under the title "Negotiating International Politics," in Chapter 6. The World Bank started working its strategy and made its own proposals under which: (1) it reaffirmed the principle of dividing the basin; (2) India would continue the supply of water to Pakistan during the transitional period, while Pakistan constructed replacement works, for which it will be compensated by India; and (3) the establishment of a commission to prepare plans and over- see the division of water. The Indian and Pakistani governments reassured the World Bank of their desire to cooperate, and two major hindrances in the way of

inclusion of Rajasthan as a beneficiary state from the Indus basin and payment of compensation by India to Pakistan were mutually resolved. With Mohammad Ayub Khan's military coup in Pakistan in 1958, the political environment suddenly emerged in favour of the treaty. First, Khan was in favour of the treaty for large-scale development of its water resources. He was expecting substantial foreign funding for this purpose, tied to the treaty. Second, Nehru also needed foreign assistance to complete the Second Five Year Plan. The American aid to Pakistan to strengthen its military power was another point of concern for Nehru. He wanted a settlement to reduce its large- scale arms expenditure and priorities for economic development. Third, both India and Pakistan required funds for the settlement of a large refugee population. Fourth, to check the influence of the Soviet Union and People's Republic of China, the US was committed to solve the problem with financial help to both India and Pakistan.

On a broader scale, the Cold War context created the conditions for the treaty. In the name of regional stability and to demonstrate superiority over the Soviets, the United States and its allies were prepared to pour vast amounts of aid into the Indus Basin Development Fund.

Finally, the Indus Waters Treaty (IWT) was signed by India, Pakistan and World Bank on 19 September 1960. It paved the way for both the countries to develop their own water resources for economic development. Apart from other decisions related to distribution of the water resources, the most important was the creation of the Permanent Indus Commission to implement the decisions. It is still working to solve any water-related dispute between India and Pakistan, and both countries are still making use of it to resolve their mutual tensions.

Ultimately, the technical solution of the problem proposed by Lilienthal could not stand before the political exigencies of India and Pakistan. Had his proposal

been implemented, it would have emerged as an unparalleled example of inter-national understanding, cooperation and coexistence for the sake of the development of humanity. Sovereignty, territory and water rights remained dear to the leaders of India and Pakistan throughout their talks while reaching an agreement.

River water problems between India and East Pakistan are very briefly listed in Chapter 7 under the title, “The Phantom of Cooperation.” Two major projects, known as Karnafuli Dam and Farakka Barrage Project(FBP), remained the bone of contention between East Pakistan and India after partition. Karnafuli was a hydroelectric project of East Pakistan on Karnafuli, a stream that originates from the mountainous areas of Mizoram in India. While, the FBP was constructed to augment the flow of water in the Bhagirathi-Hooghly, the Ganges distributary on which Kolkata port is located, to keep the port open for deep-draught shipping. Unlike the Indus basin, the problems between India and East Pakistan were not related to the distribution of river waters, but on the measures adopted by both countries to harness their own water resources for regional development.

Summing Up

Haines has provided an exceptionally well-documented historical account of the geopolitical problems related to the distribution of the Indus waters and the Kashmir conflict. Both issues were the products of their changed geographical locations and the degree of entitlement asserted by India and Pakistan after the partition of India in 1947.

However, there are some limitations. This book is a by-product of a research project funded by the British Academy for the Humanities and Social Sciences. Publishing a book from the findings of a research project is common among researchers these days. However, the last chapter of the book, “The Phantom of Cooperation,” has nothing in common with the Indus basin. Even the nature and magnitude of the water problem between India and East Pakistan was entirely different than what was

resolved under the IWT in 1960. Haines himself has mentioned that the nature of river disputes in the subcontinent's north-east diverged from those in the north-west, largely because the region's geography was so different. Unlike Indus Basin, the Bangla delta had plenty of water.

Therefore, there is no justification of having this chapter in the book. The inclusion of this chapter suggests that Haines may have changed the title of his original research in publishing this book. Books authored with a modified title from one's research work are common in libraries, particularly in the social sciences section. Another point of disagreement is that Haines has projected the IWD as a water-sharing problem of South Asia, which is geographically a much wider space in comparison to the Indus basin occupying only the north-western part of the Indian subcontinent, and the problem is particularly associated with the partition of the Punjab province of India. The author himself has defined South Asia as a region that includes countries like India, Pakistan, Bangladesh, Sri Lanka, Nepal, Bhutan, and sometimes Afghanistan. Thus, projecting the IWD as a problem of South Asia is not justified.

It is surprising to find that a study focused on a drainage system is not supported by any map. The study would have been more interesting, meaningful and understandable had the author taken the help of maps to show the drainage system, location of various dams and canals, along with the political and administrative boundaries and areas discussed in the study. No doubt, Haines has geographical understanding of the Indus basin, but he has taken such an understanding as guaranteed among the readers, which is not always the case. Not only the maps, but from the title of the study a reader may expect data about the volumes of the water in the rivers, amount of water being utilised for irrigation, amount of surplus water, extent of area under canal irrigation, population benefited by canal irrigation, flood-prone areas, etc. Had Haines incorporated these while bringing out his research in the form of a

book, this volume may have emerged as an encyclopedia on the water war between India and Pakistan.

However, the holistic exercise has been meticulously carried out where Haines has evaluated the river water dispute with manifold aspects of its regional and geopolitical implications. Based on inclusive research, the book is well- documented, logically structured and written in a lucid style. Therefore, the book is highly recommended to all those interested in the study of the river water problem between India and Pakistan in general, and to the students of history, in particular, as the book is immensely useful for them as a ready reference for the IWD.

Economic & Political Weekly,
18 November, 2017

RESUME OF BUSINESS TRANSACTED DURING THE 6th SESSION OF THE SIXTEENTH WEST BENGAL LEGISLATIVE ASSEMBLY

The Sixth Session of the Sixteenth West Bengal Legislative Assembly was an eventful session of seven days from 9th May, 2017 to the 29th May, 2017 which witnessed the entire gamut of procedural devices used by the representatives of people through Questions hours, Legislation, Adjournment Motion, Mention Cases and Zero Hour Mention etc. over a total period of 11 hours and 34 minutes.

OBITUARY REFERENCES

The House expressed its deep sympathy for the sad demise of the following persons who breathed their last recently :

Shri K.P. Singh Deo, Former Member of West Bengal Legislative Assembly;

Shri Md.Yakub, Former Member of West Bengal Legislative Assembly;

Shri Deb Narayan Chakraborty, Former Member of West Bengal Legislative Assembly;

Shri Vinod Khanna, Eminent Indian Actor and Sitting Member of Lok Sabha;

Shri Kishori Amonkar, Eminent Indian Classical Vocalist;

Shri Pandit Ramesh Mishra, Renowned Sarengi Maestro; and

Shri Shanto Mitra, Former Indian Footballer and Football Coach.

As is customary, the Members stood in silence for 2(two) minutes as a mark of respect to the deceased.

QUESTIONS :

During this Session 195 Notices of Questions were received; 159 Questions including 158 Starred and 01 Un-starred Questions were allocated. Total 127 Questions were admitted and total 69 nos.of Questions were replied.

LEGISLATION :

During this Session the following 06(Six) Bills were introduced, considered and passed by this House;

1. The Stage Carriage (Repealing) Bill, 2017;
2. The West Bengal Staff Selection Commission (Repealing)Bill, 2017;
3. The West Bengal Taxation Laws (Amendment) Bill, 2017;
4. The West Bengal College Servicce Commission (Amendment) Bill, 2017;
5. The Jadavpur University (Amendment)Bill, 2017; and
6. The Kalyani University (Amendment) Bill, 2017.

CALLING ATTENTION NOTICE

During this Session 01(one) Notice of Calling Attention was received and admitted. Reply to admitted Notice was sent directly to the Member concerned.

ADJOURNMENT MOTION

01 (one) Notice of Adjournment Motion was received during this Session and the Speaker withheld his consent to it.

MOTION UNDER RULE - 185

Duirng this Session 3 (three) Notices of Motion under Rule 185 were received and the Speaker disallowed all such Notices.

NO-CONFIDENCE MOTION UNDER RULE- 199

During this Session, one Notice of a Motion of No-Confidence in the Council of Ministers under Rule 199 was received. The Notice was not proceeded with for lack of adequate time.

STATEMENT MADE UNDER RULE-346

During this Session, 1(one) statement was made by the Minister under Rule 346.

RE-LAYING OF AMENDMENT TO THE RULES

Duirng the aforementioned Session of the Assembly 2(two) Notice of the Re-Laying of Amendment to the Rules were received and laid on the "Table".

PRIVILEGE ISSUE

During this Session, 01(one) Notice of Breach of Privilege was received and the Speaker disallowed the same.

LAYING OF BUDGET, REPORTS AND ACCOUNTS etc. OF GOVERNEMENT COMPANIES AND UNDERTAKINGS etc.

During this Session 06 (Six) Budget, Reports and Accounts etc were laid.

MENTION CASES AND ZERO HOUR

The House also devoted its attention to several issues of public importance through " Mention Cases" and "Zero Hour Mention". The Speaker allowed 11(eleven) Mention Cases and 01(one) Zero Hour Mention.

CLOSING OF THE SIXTH SESSION

The eventful Session was concluded on the 29th May, 2017. The Session was marked by interesting debates, explanation and analysis of very high standard. At the conclusion of the business of the Session, the Hon'ble Speaker made valedictory speech before he adjourned the House sine-die. In his valedictory address, the Hon'ble Speaker thanked the Hon'ble Chief Minister, the leader of the Opposition, the Hon'ble Deputy Speaker, the Hon'ble Members of the House for their participation in all the business of the House and all the representatives of the Print and Electronic media as well as the officers and staffs of the Assembly Secretariat.

Dr. Partha Chatterjee, Ministers - in - Charge of Parliamentary Affairs Department;
Shri Dilip Kumar Ghosh, Leader of the Legislature Party of Bharatiya Janata Party;
Shri Nirmal Ghosh, Chief Government Whip; and
Shri Haider Aziz Safwi, Hon'ble Deputy Speaker also made their respective valedictory addresses.

The House was adjourned sine-die followed by prorogation with effect from the 29th May, 2017 after the conclusion of the sitting of the House on that day.